

248

Sammelband

1758

De
APOSTASIA
ROMANO-PAPISTI-
CÆ ECCLESIAE
DISPUTATIO II.

Continens

περὶ ἀποστάσεως & principia demonstrandæ con-
clusionis hujus:

Romano-Papisticam Ecclesiam esse Anti-
Christianam.

Ad diem 3. Septembr.

Proposita

Ab

Heinrico Höpffnero SS. Th.
D. & Profess Publico.

RESPONDENTE

M. Hieronymo Reckleben Lips.

Lipsiæ,

Excudebat FRIDERICUS LANCKISCH.

Magnificis, Strenuis & Splendidissimis

VIRIS;

Equitibus Nobilissimis Sere-
niss. Saxonix Electori à Camera Consiliis
meritissimis:

Dn. WOLFGANGO RABIEL
in **Bauch.**

Et

Dn. GEORGIO Pflug/Seniori,
in **Posterslein.**

Nec Non

Amplissimo, atq; autoritate, doctrina, virtute & rerum usu Spe-
ctatissimo Viro:

Dn. LUDOVICO WILHELMO
MOSERO,

Ejusdem Electoris Saxonix Excellitati Serenissimæ Con-
siliario, & à Sanctioris Camera secretis
primariis.

Dominis Macenatibus & Fautoribus suis Magnis
Cultus & observantia ergo

Hoc Thema Theologicum

dicat.

P R Æ S E S.

Uemadmodum in Scripturis discendus Christus, discenda Ecclesia, uti ex Augustino in Exordio disputationis prime diximus: ita in scripturis quoque discendus est AntiChristus, atque ex illis dignoscenda est Ecclesia AntiChristiana, praesertim cum professionis Christiana, et Zeli pro gloria Dei purpurisso se coloret.

Caterum rimandi scripturas hasce duo sunt media: 1. Diligens illarum inter se collatio, et quoad pbrases, et quoad typos, eorumque significata, et unius eventus per varias saepe visiones representationem, id quod in Johannis etiam Apocalypsi usu venire, Augustinus observavit.

2. Est prophetiarum illarum cum eventu collatio. Nam omnium predictionum divinarum hac est natura, ut quando res earum nondum extant, vel etiam existentium origo atque initium non potuit discretè agnosci, ex ipso demum eventu animadverso rectè intelligantur, Esai. 29, 10, 18. Jerem. 23, 11. Id quod experiens Irenaeus; Omnis, ait, prophe-

Media intelligendi Prophetias

1. 20. de Civit. Dei. c. 27.

1. 4. coner Valent. c. 43.

tia priusquam impleatur ænigma est: cum autem venit tempus, & evenit quod prophetatum est, tunc demum habet liquidam & certam expositionem. Atq; hoc est, cur Danieli c. 12, 4. precipiatur, ut claudat sermones suos & obsignet librum usq; ad tempus determinatum, hoc est, donec eventus respondeat. Idem Johannes profitetur, quod iussus sit scribere, quæ oportet fieri posthac, Apoc. 1, 19. & obsignare tonitrua septem, Apocal. 10, 4.

Quapropter non mirum est, Patres ante Gregorium Magnum de persona & regno AntiChristi, deq; loco, tempore & similibus circumstantiis aut hallucinatos esse, aut saltem fluctuasse, quamvis in doctrina AntiChristi & moribus ejus generatim perstringendis plerumq; ad scopum collineent. Nempe tantum y sci verunt, quantum suorum temporum intererat; ut hinc jure injusta sint postulata eorum, qui ex Chrysostomo, Hieronymo, Ambrosio, Augustino sibi demonstrari volunt, Papam esse AntiChristum. Tubas tantum quatuor illi audiverunt, & quidem aliquam Romanæ sedis inclinationem viderunt; simulac verò tubicinium quintum subaudire occæpit Gregorius Magnus, fidenter dixit: Omnia quæ prædicta sunt fieri, regem superbiæ propè esse, & sacerdotum ei præparari exerci-

exercitum. Nostra verò atate sexta etiam tuba
clangorem edidit, & sexta phiala magnam partem
in aërem effusa est, ut videre liceat AntiChristum
non in curis, pretextâ, aut ephebis, sed adultum, &
jam diu se in templo Dei ostentantem eo vultu, habi-
tu, statu, situ, ac moribus, quibus in scripturis est
depictus. Scilicet hoc tempus est periodicum, ante
quod prophetia mansit obsignata & inexplicabilis,
nunc autem piis occulta & caliginosa esse non potest,
cum per illam representata res pleræq; appareant,
atq; ipsis presentium eventuum stricturis resplen-
descant, & longè latèq; in totius Ecclesie faciem di-
verberentur. Jam agitur tempus illud, cujus lucem
Daniel prædixit c. 12, 18. vel ut alij numerant, v. 4.
Plurimi discurrent & multiplex erit scientia.
Jam imminet septimum tubicinium, ubi mysterium
Dei consummabitur Prophetis annunciatum, adeò
ut nullum amplius tempus superfuturum sit, Apoc.
10, 7. Sed enim ad hunc clangorem obsurduerunt
qui auribus prurientes veneficis meretricis magna
excantati sunt, & ad hanc plusquam meridianam lu-
cem caligant Babylonis noctue, ut nondum apparere
AntiChristum clamitent, & ne ille videatur, conan-
tur fundum abyssi subinde movere, atq; excitato cœ-
lum subtexere fumo. Ideoq; ad lampada verbi di-

*vini unicè dirigendi sunt oculi, & quam illa mon-
strat, effectuum series accuratè perlustranda. Ita
enim fiet, ut infallibiliter & frustra objecto glauc-
mate, in meretricem illam magnam, ejusq; amasium
& Sponsum obtutus defigatur.*

*Ut autem singula ordine contueamur, in hâc
disputatione principia constituemus futuræ de-
monstrationis, quorum adminiculo corroboratio-
e vadet mentis nostræ acies, ac filius ille perditionis
cum suâ Curia commodius aspici poterit, & veluti*

— — digito monstrari & dicier, Hic est.

*Tu sol justitiæ exorere, & mentis nostræ tene-
bras discute, ut ad veritatis tuæ adyta penetrare
possit; In lumine tuo videbimus lumen, Psal. 36, 10.*

Tmes. I.

**Ut AntiChristus, ita & An-
tiChristianus coetus non dici-
tur uno modo.**

*AVLXESOS in genere significat adversarium
CHRISTI, & sic abusivè & quovis modo AntiChristi
essent omnes hostes CHRISTI, etiâ Judæi, & Ethnici
illi tyrâni, Nero, Domitianus, Trajanus, Antoninus
Verus, Severus, Maximinus, Decius, Valerianus,
Aurelianus, Diocletianus, & Maximianus, qui mul-
tas*

tas Christianorum myriadas occiderunt. Hujusmodi sunt & qui in Ecclesia factis negant CHRISTUM, quemadmodum Augustinus explicat: Quotquot habet Ecclesia perjuros, fraudatores, adulteros, ebriosos, foeneratores, &c. AntiChristi sunt. Sed hæc significationes, ut dixi, abusive sunt & generalissime; ad quas etiam possunt referri PseudoChristi, qui hoc ipso, dum se pro Messia venditant, ipsi adversantur.

in 1. Joh.
c. 3. v. 3.

Strictius autem vox hæc accipitur de talibus CHRISTI hostibus, qui videri quidem volunt, quasi Christum magnificent, & verbum ejus collaudent, sed interim in Apostasian prolapsi, vel aperto Marte, vel obliquè & per cuniculos, doctrinam & Ecclesiam Christianam oppugnant. Verùm & hic significatus non est synonymus, sed à τὸ ἐνδὲς αἰῶνος ἐν seu communis ad unum, ideoq; unius descriptionis carceribus se includi non patitur.

AntiChristi sunt vel minores, vel majores.

Th. II.

Minores sunt hæretici sub Christiano nomine personam

Th. III.

nam vel officium CHRISTI,
aut spiritum ejus, aut unita-
tem corporis Christi mystici
oppugnantes.

1. Joh. 2, 18. *Audistis quod AntiChristus futurus sit, & nunc AntiChristi multi sunt: & v. 22. Hic est AntiChristus, qui negat Patrem & Filium. Etc.*
4, 3. *Omnis spiritus, qui non confitetur JESUM CHRISTUM in carnem venisse, ex Deo non est, & hic est ille (spiritus) AntiChristi, quem audistis venturum fuisse, & jam nunc est in mundo. Pro hac sententia legit Socrates: πᾶν πνεῦμα ὃ λέγει Ἰησοῦν δόξαι τὸ θεῶν εἶναι θεῶν. Ea q̄ verba ex textu expuncta esse vult à Nestorianis. Ideo q̄ Latinus illa retinuit, sed omisit verba (qui non confitetur Jesum Christum in carnem venisse) quæ adhuc habentur in fontibus, & apud Syrum, at q̄ à Cypriano ex hoc loco adversus Judæos l. 2. c. 9. adducuntur, ideo q̄ Augustinus tractat. 6. utramq̄ sententiam legit & interpretatur. 2. Joh. v. 7. *Multi impostores ingressi sunt in mundum, qui non confitentur, JESUM CHRISTUM venisse in carnem. Hic est impostor ille & AntiChristus.**

Unde

Unde Hieronymus: Ego, inquit, reor omnes hæresiarchas AntiChristos esse, & sub nomine CHRISTI ea docere quæ CHRISTO sunt contraria.

Deinde minores AntiChristi quoque sunt schismatici & φιλοπεριτεούντες, qualis erat Diotrepes 3. Joh. v. 9. in Ecclesia Dei. Atque tales hoc nomine indiget at Cyprianus.

AntiChristorum minorum affectio est, quod sint AntiChristi majoris

1. Vel progymnastæ, suis ipsi venturo prælu- diis viam parantes.

Tales erant tempore Apostolorum Cerinthus, Marcion & complices, itemque alij, qui ceremoniarum Mosaicarum, ut circumcisionis &c. necessitatem ad salutem urgebant.

2. Vel armigeri aut hyperaspistæ qui AntiChristo magno vel jam imminente, vel etiam præfenti, sed minorenni ad huc & quasi batuenti, veletiam adulto suam lucrantur operam.

Sic armigeri initio fuerunt Arriani, Nestoriani, Monothelitæ, Eutychiani, Macedoniani: imò & postea

in c. 24.
Matth.

l. i. epist. 6.

Th. IV.

B

postea

postea etiam hyperaspista extiterunt, inter quos familiam duxit Sergius Monachus Nestorianus & Arrianus, qui Mubammedis Alcoranum consarcinavit, in quo illo ex Arrianismi, Manichaeismi & aliarum haeresium, nec non Judaismi atque Ethnicismi colluvie syncretismum quendam religionum corrivare voluit, quod omnis generis homines ad hanc fidem alliceret. Similiter & occidentalis AntiChristus habuit & habet suas in hoc genere copias, quemadmodum de illis praedixit Paulus 1. Timoth. 4. 1. 2. 3. 4. 5. 2. Petr. 2. 1. 2. 3. 18. 19. Judae v. 16. 18. 19.

3. Vel succenturiatores, qui AntiChristo magno jam profligato optiones vexillarios se praebent, vel etiam in locis, ubi nunquam fuit, manipulos centuriant.

In hoc numero sunt Synergista, Anabaptista, & id genus alia scæva nomina, cum filio perditionis in duello de Libero Arbitrio & Justificatione &c. colludentia. In primis autem perfidiam ac transfugium ad pagani AntiChristi castra molitur superiore seculo ex Orco vicissim productus Spiritus Photinianorum, qui γυνή νεφέλη, aperta, quod dicitur, capite, filij DEI ex DEO Patre aeternam nativitatem, divinam subsistentiam, nec non satisfactionem pro genere humano, ut & Spiritus sancti ἐκδοσαν negant,

gant, atq; hanc fidem suam gloriantur proxen-
triam Turcarum aliorumq; Paganorum, & atheis-
mi sequestram commodissimam. Sed & qui Calvini
disciplinam sequuntur, licet contra AntiChristum
occidentalem satis masculè depugnent, tamen pari
felicitate contra illos pagani AntiChristi calones
signa tollere, & spiritus Muhammedici terricula
profligare non poterunt, quam diu oppugnant in uni-
tione personali communicatam humane nature
Christi hypostasim, naturam & majestatem dōys, &
divine nature exaltationem, ac potestatis in tempo-
re acceptionem tribuunt: quam diu item pro absolu-
to Dei decreto de quibusdam salvandis, quibusdam
autem perdendis, dimicant; & per sacramenta gra-
tiam & salutem offerri atq; applicari, negant, inq;
synaxi sacrà corpus & sanguinem Christi, non nisi
signotenus accipi contendunt.

^{salvificum}
AntiChristus major est in-
fensissimus Christi adversa-
rius, qui enormis apostasiæ
suæ abominatione latissimè
B 2 pro-

Thef. V.

propagatâ, atq; occupato in
sacri Romani Imperii finibus
dominatu Ecclesiam fraudi-
bus ac persecutionibus gravif-
simis affligit.

Thef. VI

Estq; vel paganus, vel Eccle-
siasticus.

Hunn. de
AntiChr.
& com-
ment. in
3. Joh. c. 4.

Hic 2. Thessal. 2, 4. dicitur *ἐν τῷ ναοῦ*, & in
templo Dei sedere: ille 1. Joh. 4, 2. AntiChristi no-
mine venit: Quamvis reductivè etiam ad intesti-
num AntiChristum ille ipse locus possit accommoda-
ri: qui enim adversatur Christo quâ Christus est,
id est, ratione officij, ille quoq; negat incarnationem,
propter officij apotelesmata efficienda, factam: que
quidem significatio erit propior, si verba græca ἐν
ναοῦ, cum Syro reddamus in carne, hoc est, assumptâ
humanitate venire ad opus redemptionis perficien-
dum. Nam *ἐν* est ingredi, nasci & efficere. Et sic Chri-
stus ipse sæpè ita loquitur, Exivi à Patre, & Veni in
mundum, Joh. 16, 28. Ecce venio, voluntatem tuam
facio libens. Psal. 40, 7. Magni

Magni AntiChristi utriusq; Th. VII.
notæ vel sunt communes, vel
propriæ.

Communes sunt:

1. Insignis de bellatio sancto-
rum.

Daniel 7, 21. *Ecce cornu illud gerebat bellum ad-
versus sanctos, & prævalebat eis. Apocal. 13, 7.
Datum est ei (bestia AntiChristiana in Ecclesia)
bellum gerere cum sanctis & vincere eos.*

2. Periodica fatalis grassatio-
nis meta. Thes. IX.

Daniel 7, 25. *Tradentur (sancti) in manu ejus
usq; ad tempus, & tempora, & temporis partem
(scilicet non quamlibet, sed) certam & dimidiam,
quemadmodum חב generaliter quamvis totius
temporis portionem significans, c. 12, 7, explicatur
vocabulo חב quod præcisè dimidium notat, Unde
LXX, utrobique חב & vulgata (dimidium) verte-
runt. Apoc. 13, 5. Data est ei (bestia) potestas agendi
mensēs quadraginta duos.* B 3 Va-

Vanissimam autem hęc fabulam oggerunt Jesuitę, de AntiChristo, tres tantum vulgares cum dimidio annos duraturo, ut Papam suum negare possint esse AntiChristum, ideog, indefinitam illam temporis summam cum definito numero mensium conferunt.

R. Sanę concedamus tempus, tempora & dimidium temporis conficere æquale spatium cum diebus & mensibus Apocalypticis, quorum illi gentibus urbem sanctam conculcantibus, c. 11, 2. & grassationi bestię, c. 13, 5. tribuuntur. Hi autem duorum testium prophetiam, c. 11, 3. & Ecclesię in deserto exilium, c. 12, 6. metiuntur. Si enim tempus, tempora & dimidium temporis, hoc est, tres anni cum dimidio, in menses resolvantur, evadunt quadraginta duo menses, quorum unusquisq, apud Chaldeos, quorum calculum Daniel, & Gręcos, quorum supputationem Johannes sequitur, more, triginta dies complectebatur. Et si divisio in dies putetur, existunt 1260. ita ut tempus dierum sint dies 360. tempora bis totidem 720. ac dimidium temporis complectatur 180. dies. Quemadmodum tempus in menses divisum faciet 12. menses: tempora 24. menses, & dimidium temporis sex menses includit. Illud autem hęc queritur, an tempus illud sit usuale, & de vulgaribus parti-

Scal. lib. 1.
de emend.
temp. p.
25. 26. Cal-
vis. Chrono-
log. cap.
6. 7. Ifag.

partibus sit accipiendum, ut Dan. 4. 22. Et cap 6. 11.
an verò de annis, mensibus ac diebus prophetis,
quemadmodum tales dies habentur, Num. 14. 34.
Ezech. 4. 6. Et in hebdomadibus illis Daniel. 9. 24.
Nos tuemur posterius, quia apostasia illa insignis du-
dum evenit in Ecclesia, Et τὸ κλίμα Roma aliorum
ablatus est. Illa autem τὸ κλίμα Anti Christum occi-
dentalem certissimò demonstrare, in disputatione
tertià τὸ κλίμα planum faciemus.

Nunc ad absurdum redigimus Jesuitam. Si enim
AntiChristi dominatus præcisè esset dierum totidem
vulgarium, sequeretur exactè posse sciri annum,
ensem, septimanam diei extremi, imò Et illum ipsum
diem censorium. Dicit enim, AntiChristi adventum
omnibus fore conspicuum, Et hoc falsitatis insuper
addit auctarium, quod post 40. dies à morte Anti-
Christi, Christus ad iudicium sit venturus. Sed con-
sequens est falsum: quia caderet in terram verbum
Christi de incognito die ultimo, Matth. 24. 36. Et in-
star laquei invasuro omnes, qui habitant in superfi-
cie terræ, Luc. 21. 35.

3. Est, ruina sub finem mun-
di, & demum abolitio in extre-
mo die.

Dan. 7.

Thef. X.

Dan. 7, 26. Tunc iudicium sedebit & auferet potestatem eius (corniculi) ut perdatur & dissipetur in finem. 2. Thessal. 2, 8. Quem (ὁ ἀντικρίστος, id est, adversarium illum) Dominus conficiet spiritu oris sui & claritate adventus sui abolebit.

Hieron. in c. 7. Dan. August. 1. 2. de C. D. c. 23. Gregorij 1. 32. moral. c. 12.

Atq; hæc sunt communitates utriusq; AntiChristi, quæ imposuerunt Hieronymo, Augustino, Gregorio & cæteris Patribus, ut putarent corniculum Danielis 7. esse AntiChristum magnum Ecclesiasticum. Sed enim *αὐτὸς ὁ λόγος ἁπλοῦς* præterierunt essentielles utriusq; differentias & notas, quæ jam sequuntur.

Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α .

Thef. XI.

AntiChristus magnus non est individuum, sed species, aq; successivè tantum pluribus singularibus hominibus communis.

Quomodo enim unus singularis homo à primo apostasie magnæ initio, per totam illam, de qua supra diximus, periodum, ad finem usq; mundi vivere possit? Non autem moveamur, quod species hæc singulari

lari tantum numero exprimat. Nam exempla si-
milia multa sunt, ubi uovadingi appellationes non si-
gnificant idē seu individuum tantum unicum, sed
certum genus, sive ut logicè dicamus, speciem suc-
cessivè pluribus individuis communem. Ita enim
bestiarum nominibus ursi, leonis, pardi, & cornuum
decem, Dan. 7. itemq; arietis & hirci, Dan. 8, 8. 20.
21. non significantur singulares personæ regum, sed
regna certa, & multi in iis successores, c. 7, 17. Ita
quæ Pontifici magno & Regi Judæorum Deuter. 17.
asscribuntur, ad totum genus illud pertinent, non ad
unum tantum individuum. Idem de utroq; Anti-
Christo magno habendum. Nam paganus AntiChri-
stus dicitur cornu aliud, Dan. 7, 8. & rex alius,
v. 24. propter unitatem regni, in quo multi indivi-
dui tyranni tales se invicem consequuntur. Simili-
ter & AntiChristus Ecclesiasticus est caput unum,
non unitate numericâ, sed plurium, & unius post al-
terum, à primo regni hujus ortu, in eundem statum
successione. Ideoq; Apocal. 17, 11. dicitur rex octa-
vius,

Verum Bellarminus, ut quadrimulam Anti-
Christi atatem suis persuadeat, plenis buccis negat,
pluribus sibi invicem succedentibus individuis, An-
tiChristi magni nomen competere posse.

C

Prima

l. 3. de
Pont.
Rom. c. 2.

Prima ejus ratio est grammatica: Cui tribuitur nomen & periphrasis AntiChristi cum preposito articulo, ille est unica & individua persona. AntiChristo magno tribuitur periphrasis & nomen AntiChristi cum preposito articulo. E. & c.

Epiphan.
hæres. no-
ra.

Majorem confirmat à communi usu linguæ Græcæ, cujus ignorantiam nobis objicit, nec non auctoritate Epiphaniï hæresi nonâ, quæ est Samaritanorum, dicentis: quòd ἀνθρώπου significet hominem in communi, sed ὁ ἀνθρώπου hominem singularem. Minoris autem probationem sumit ex 2. Thess. 2, 3. ubi AntiChristus magnus dicitur ὁ ἀνθρώπου, ille homo peccati, ὁ υἱὸς, ille filius perditionis, & v. 8. ὁ ἀνομῶς ille iniquus & exlex, & quod Ribera c. 13. num. 24. annotat. ex c. 19. Apoc. v. 20. τὸ θνητὸν καὶ ὁ ψευδοπροφήτης. Porro 1. Joh. 2, 18. & v. 22. dicitur ὁ ἀλλοτρίως cum articulo, eiꝰ opponuntur AntiChristi minores, sine prefixo articulo enunciati: Et nunc AntiChristi multi sunt.

R. Ad probationem majoris: Determinatum & singulare sive individuum esse, sunt ἀναστρέφεται tantum, non ἀλλοτρίως. Nam omne quidem individuum est determinatum, sed non vice versa: cum aliquid non tantum numero unum, verum etiam specifica & genericâ unitate determinatum, & ἀναστρέφεται atq;

gâ atq; indefinitâ notione ad certam significationem
restrictum esse queat. Ut cum Imperator Romanus
2. Thessal. 2. dicitur ὁ κατὰ χρόν, non tantum indivi-
dua persona Trajani aut Nervæ, &c. indicatur, sed
communiter Imperator; & tamen non quisvis, sed
talis, qui Romæ imperat. Sic ὁ ἀρχιεγὼς Veteris Testa-
menti, Hebr. 9, 7. notat omnes huic ordini, diverso
tempore, prefectos. Regula Epiphaniî à Bellarmi-
no adducta perperam explicatur. Nam 1. hoc vult
Epiphanius, quod vox articulo signata, rem deter-
minatam significet, non autem addit, quod omnis res
ita determinata sit singularis, aut una numero.
Clarè hoc docent ejus verba: Ubi articulus additus
est in uno aliquo determinato ac manifestissi-
mo, omninò cōfirmatio propter articulum con-
tingit: citra articulū verò de uno, quocunq; tan-
dem, indefinitè accipiendum est; veluti v. g. si
dixerimus, βασιλεύς, Rex, nomen quidem signifi-
cavimus, sed non clarè eum, qui determinatur,
ostendimus: Regem enim dicimus & Persarum,
& Medorum & Elamitarum. Si verò diximus,
addito articulo, ὁ βασιλεύς, minimè ambiguum est
significatum: nam rex de quo quæritur, aut de
quo dicitur, aut qui agnoscitur, aut alicujus im-
perium habens, per articulum indicatur: Sic

etiam cum dixerimus, ἀνθρώπου, & ὁ ἀνθρώ-
που.

Deinde loquitur Epiphanius non de perpetuo usu
articuli prepositivi, sed tantum de eo, quando agi-
tur de re διαφανεστέρη, clarissimâ, exploratâ & celebri,
quæ sub cognitionem cadit, & in questione aut ser-
mone versatur; alioquin sæpè rei additur non ὁ ἀν-
θρώπου, sed vagæ atq; indefinitæ, ubi abundat: v. g. Luc.
4, 4. Non solo pane vivet ὁ ἀνθρώπου, homo, id est, qui-
vis homo, ideoq; apud Mattheum c. 4, 4. sine articu-
lo ponitur. Sic 2. Timoth. 3, 17. ὁ τῆς θεῆς ἀνθρώπου.
homo Dei, id est, qui vis minister verbi. Sic Marc.
2, 27. τὸ σάββατον, id est, qui vis sabbati dies. Rom. 1, 17.
ὁ δίκαιος de omni justo dicitur, qui fide vivet. 1. Petr.
4, 18. ὁ δίκαιος, καὶ ὁ ἀσεβής, καὶ ὁ ἀμαρτωλός, est quilibet
justus, & quilibet impius ac peccator, non unum ali-
quod justorum individuum aut genus. Sic ἡ ἀμαρτία,
Rom. 5, 12. Vide Budæum in comm. Græc. Ling.
p. 1414. & seqq. Idem quoq; usu venit in demonstrati-
vo apud Hebræos, quod interdum redundat, ut
Exod. 8, 6. רָאָה רָאָה rana illa, cum antea v. 2. & 3. in
plurali Moses dixisset, ranas. Sæpè autem determi-
natam & certam rem significat, eamq; vel singula-
rem atq; individuum, ut Dan, 8, 21. הַמֶּלֶךְ הָרִאשׁוֹן
rex ille primus, hoc est, Alexander Magnus, qui ibi-
dem

dem addito η prefixo, dicitur cornu magnum: vel pluribus communem, ut Dan. 7, 21. & 8, 5. η צפיר & hircus ille, η ארי aries ille, Dan. 8, 6, ut hoc quoq; in loco frustra sibi presidium paratum putet Jesuita Pererius.

His prae-missis, respondemus ad minoris propositionis exempla, concedendo, in iis usum hunc constare articulo, ut significet aliquam determinationem, sed non ad singularem personam, verum ad certum genus & ordinem hominum. Nam in 2. Theff. 2, 3, 8. significat certum genus in signium apostatarum in Ecclesia dominantium, id quod proprium est AntiChristi magni, & collectivè includit omnia individua, quae ita se gesserunt, ut Gregorium XXVII. Johannem XXII. &c. cum variantibus personis, eadem maneat apostasiae & dominationis AntiChristianae species, vel ipsorum Pontificiorum testimonio, qui Papam esse caput Ecclesiae, Papam esse supra Concilia, clamitant, & in pluribus etiam Antipapis, non nisi unitatem officij, agnoscunt. Ita de certâ AntiChristi specie sermo est 1. Joh. 2, 18. nempe de AntiChristo magno, qui dicitur venturus esse, & distinguitur ab Antichristis parvis jam tum exortis, quemadmodum 1. Joh. 4, 3. spiritus AntiChristi illius venire dicitur, & quoad minores Anti-

Christos jam tum esse in mundo. Nec minus & in reliquis locis 1. Joh. 2, 22. & 2. Joh. v. 7. determinatam infert significationem articulus, sive intelligatur de magno AntiChristo, eoq; vel pagano, vel Ecclesiastico, sive de minoribus. De magno si accipiantur dicta, tunc articulus determinabit ^{εξ οχλῶν} odij erga Christum, positamq; in maximâ nocendi vi legis nequitie palmam: Sin autem de minoribus exponantur, quemadmodum Augustinus de Simone Mago, Oecumenius de Valentino intelligit, tum notabitur certum genus minorum AntiChristiorum, nempe illud, quod præ cæteris spiritum AntiChristi majoris fovet, & directè personam aut officium Christi impedit, distinctum ab aliis AntiChristis minoribus, qui Christi quidem Deitatem & incarnationem expresse non negant, sed tamen in aliis partibus doctrine Christo contrariantur. Nam cum Apostolus dicit: Quis est mendax, nisi qui negat JESUM esse CHRISTUM? hæc interrogatio per exclusivam equipollet affirmativæ universali huic: Quisquis negat JESUM esse CHRISTUM, ille est mendax: & postea subjicit: εἰς τοὺς θεοὺς ὁ ἀντιχριστός, hoc est, taliter mendax se certissimò præbet AntiChristum. Sic 2. Joh. v. 7. ὁ πλάνος, significat certum genus impostorum & stellionum, nempe talium, qui negant Christum

Christum venisse in carnem, & ò àlix eos significat illos ex AntiChristis minoribus, qui præ cæteris, in personâ & officio CHRISTI oppugnando, Ecclesie nocebant.

2. Objectio sumitur à singularitate personæ Christi. CHRISTUS est una numero persona. Ergo & AntiChristus.

R. AntiChristus opponitur CHRISTO, non ratione personæ, sic enim disparata sunt, non contraria; sed ratione qualitatis, actionis & relationis. CHRISTUS dicit se esse naturâ Filium Dei; AntiChristus Orientalis illum dicit esse nudum hominem. CHRITUS in verbo suo docet, se solum expiare peccata, & esse intercessorem nostrum apud DEUM: AntiChristus Occidentalis ponit alias satisfactiones expiatorias, & sanctis etiam tribuit intercessionem. CHRISTUS est Salvator: AntiChristus seducit & in exitium precipitat. CHRISTUS est caput Ecclesie: AntiChristus sibi quoq; hunc titulum arrogat. Jam verò bæ actiones & relationes CHRISTI actionibus & officio contrariæ, non tantum in uno individuo, sed pluribus reperiuntur, quæ tamen omnia, in unâ eademq; adversus CHRISTUM contrarietate, conveniant.

Vanum autem est diverticulum Bellarmini, ex Joh. 5,

†
fol. 10.
lib. 20.
Antiquit.
Joh. 5. 1.
c. 1.
Paulus
Dion.
1. 1. 1.
Romans.

†
fol. 10.
lib. 20.
Antiquit.
Joh. 5. 1.
c. 1.
Paulus
Dion.
1. 1. 1.
Romans.

ex Joh. 5, 43. instantis; ibi CHRISTUM sibi opponere Antichristum, 1. quod hic venturus sit in nomine suo. CHRISTUS autem venerit in nomine Patris. 2. quod hic dicatur alius in singulari numero, & à Judais recipiendus, à quibus CHRISTUS non fuerit receptus.

R. Loquitur ibi Dominus non de filio illo perditionis, sed de iis, qui se pro Messia essent venditaturi, & Matth. 24, 24. Marc. 13, 22. vocantur Pseudochristi, quales fuerunt † Theudas tempore Apostolorum, Act. 5, v. 36. item quidam Aegyptius § Benchohab sub Hadriani imperio, & * Moyses Cretensis sub Theodosio. Atq; ita tales personati Christi plures fuerunt, non unus aliquis, quemadmodum expresse locis allegatis CHRISTUS addit: Multi venient sub nomine meo. Deinde neq; singularem quandam personam Antichristum fore, probat vox (Alius) singulari numero usurpata. Nam alius dicitur vel ratione hypostaseos, vel ratione alicujus accidentis; & hic Graecis Philosophis proprie ἀλλοῖον vel ἕτερον, id est diversus potius, quam ἀλλος dicitur. Priore respectu concedimus individuum personam notari, quemadmodum diligenter notat Damasc. in Trinitate alium dici ratione distinctæ hypostaseos: posteriore autem respectu alius potest etiam de pluribus

† Joseph.
lib. 20.
Antiquit.
Jud. c. 4.
§ c. 12.
* Paulus
Diacon.
l. 21. rer.
Romanar.

Damasc.
lib. 6. de
Orthod.
fid. c. 7.

ribus intelligi, quibus eadem actio, qualitas, vel re-
latio competit. Sic Muhammedicus Tyrannus, Dan.
7, 8. dicitur cornu aliud à decem cornibus, & rex
alius à decem regibus, v. 24. eademq; vox ibidem
statim explicatur: Post illos verò reges exurget
alius, qui à præcedentibus diversus erit. Similiter
ergo & hoc loco, omnes Pseudochristi voce (alius) in
singulari numero, exprimentur, propter idem omni-
um studium, venientium in nomine Christi, & di-
centium: Ego sum Christus, Matth. 24, 5.

Sed hic iterum excipit Jesuita, & horum di-
ctorum παρὰ τὸν Ἰησοῦν negat, quia apud Johannem a-
lius ille dicatur in suo; sed apud Matthæum multi
isti in Christi nomine, dicantur venturi.

R. Ludit verò Jesuita homonymie paralogismo.
Nomen enim apud Matthæum significat ipsam ap-
pellationem Christi, quam Pseudochristi ementiun-
tur, vel verbotenus & simulatè prætexunt, dicen-
tes: Ego sum Christus. Apud Johannem nomen si-
gnificat adventus causam, tum efficientem, id est,
autoritatem & voluntatem, & motum; tum forma-
lem, id est, ipsam doctrinam, tum finalem, quæ est
gloria; quemadmodum præcedens antithesis decla-
rat, cum Christus dicit: se in nomine Patris sui ve-
nisse, hoc est, autoritate & causâ Patris, ut ver-
D bum

bum ipsius doceret, & propter ejus glorificationem.

3. Objectio à typo AntiChristi.

Si Antiochus, typus Antichristi, est individua persona, etiam ipse Antichristus erit individuus homo. Sed prius verum. Ergo & posterius.

R. Copulatum non est firmum; quia non necesse est, ut typus & antitypus per omnia conveniant. Deinde ad minorem: Antiochus est typus Antichristi, non in omnibus, sed secundum quid, nempe quoad subdolam regni occupationem, religionis verae prodigiosum despectum, cultus divini abrogationem, sanctuarij profanationem, & infandam superbiam, ac sanctorum persecutionem, modo quodam inquisitionis.

Thef. XII.

Propriæ AntiChristi magni,
qui est extra Ecclesiam, notæ
sunt:

1. Mutatio religionis Christianæ.

Antichristus enim paganus est corniculum illud Dan. 7, 8. 20 Presumens mutare legem, id est, doctrinam cœlestem. Nam Muhammed, repudiato fidei canone, mentitur secum habitas sermocinatio-

nes

nes angelicas, & loco scripturae sacrae, novam religionis normam & amussim proponit Alcoranum, opera Sergij monachi Nestoriani & Arriani consutum, cuius aphorismos fastuoso impetu obtrusit, & circumforanea jactantia dicitur, velle DEUM, ut sicuti lex Moysis cessit Evangelio, ita Evangelij autoritas expiret, ejusq; loco recipiatur Alcoranus.

Comprehendit autem Daniel quasi compendiosum hujus obtrusae legis novae, v. s. quando corniculo illi tribuit, osloquens רַבְרַבן superba, impudentia, & grandem impietatem praesferentia. Taliū verò blasphemiarum tot numero sunt in illo libro, quot lineae. Nam Christianis, Trinitatem personarum Deitatis profitentibus, polythēias stultitia objicitur, Christus Deus esse negatur, imò Muhammedi postponitur, idem in phantasmate tantum crucifixus, juxta Docetarum placita, dicitur; vita aeterna aestimatur ex carnalibus voluptatibus, baptismus & caena Domini exploditur, & circumcisio; aliæq; Mosaicorum rituum umbræ, verbi gratia, delectus ciborum, lotiones & tubæ in diebus festis, revocantur, imò & non pauca, quæ civilem honestatem ledunt, inferciuntur. Hac verò, & id genus alia sexcenta, ne diritatem blasphemiarum istarum auribus & cordibus hominum manifestò ingerant, fur-

Gedrenus
Compend.
hifor. fol.
349. Luth.
tom. 2.
V Vireb.
fol. 70.
Leun-
clav. hif.
Musul-
mann.
Turcorum
lib. 1.

cifer iste Arabicus plausibili colorat larvâ, quam
Propheta per oculos corniculi indigetat. Nam
spondet amabilem quendam syncretismum Judæis,
gentilibus & Christianis Alcoranum recipientibus,
ut non perpetuis inter se disidiis religionis ardeant;
seç, prophetam venditat, ac divinas apparitiones
jactitat; Christum verò etiam laudat ut Prophe-
tam, imò Dei verbum & virginis filium esse fatetur,
nec non Moyses, Prophetarum & Novi Testamenti
hypotesibus, ad suam deceptionem abutitur. Inpri-
mis autem gloriatur, se unum summum DEUM cole-
re; unde & symbolum militare consecravit: DEUS
DEUS UNUS EST & SUMMUS; Muhammed verò ma-
gnus ejus Propheta. Hoc schema depingit Daniel
v. 25. Verba faciet ex parte altissimi. Ita enim Va-
tablus, Arias Montanus & Graferus ex fontibus
Chaldeis reddunt, in quibus non est הַי super, aut
contra altissimum, ut alij pleriq; vertunt, sed הַי ex
latere, sive ex parte, quasi dicat: docebit suas bl-
phemias, reipsâ quidem Deo adversissimas, devotio-
nis tamen mantello palliatis, ut à Dei partibus vi-
deatur stare, atq; ejus gloriam se asserere contendat.
Ideò & Symmachus olim vertit: $\omega\sigma\epsilon\iota\ \theta\epsilon\omicron\varsigma\ \upsilon\psi\iota\sigma\omicron\varsigma\ \lambda\alpha-$
 $\lambda\eta\sigma\epsilon\iota.$

Deniq; ille ipse etiam hujus novitiæ religionis
effectus.

effectus, quem Daniel hic pronunciat, est consecutus, ut Alastor iste sanctis excelforum multum negotij faceretur, pluresq; his illecebris inescatos turbaret, confunderet & a veritatis regia via abductos paganismi labyrinthis irretiret. Vix enim duae annorum centuriae cum semisse sunt completæ, ubi Saraceni, qui fidem Christianam, quam anno Christi 377. receperant, iterum perdiderunt, ac Muhammedis placita circiter annum Christi 610. amplexati, è gremio Ecclesie excidentibus, in totalis apostasia barathrum precipitati sunt.

2. Nota est, arrogata sibi licentia mutandi ^{naus} id est, periodos temporum.

Dan. 7, 25. Nam primum loco diei Solis seu ferie primæ, ipse feriam sextam seu diem Veneris religiosi conventibus destinavit, tum in honorem Agaris, teste Cedreno & Scaligero, tum maximè in Christi, hoc die crucifixi, ignominiam, tum deniq; in memoriam fugæ Muhammedis, quam ille publicatè Alcorani lege coactus est sibi consciscere, ne à magistratu urbis Mecha caperetur. Deinde Christianam aram repudiavit, & annos solares mutavit in luna-

D 3

b. g. 1133

VIX. JT

Th. XIII.

Scalig. de
emend.
temp. lib.
2. fol. 132.

res

res, coeptos à nocte sexta feria seu diei Veneris, quæ
anno Christi 622. erat 16. dies Julij, ubi è Mecha in
urbem Jethrib fugit. Unde Epocham hanc vocavit
Hegiratbi, id est, Scaligero interprete, διωρυδὸν τῶν
ἡμερῶν θενονείας, persecutionem & martyrium religionis
ergo. ۱۲۱ enim Arabicum verbum, notat fugere.

Scalig. d. 1.

Th. XIV.

3. Nota est, trium regnorum, de Imperii Romani decade abalienatio.

Dan. 7. 8. Animadvertendam autem ad cornua (de-
cem) & ecce cornu aliud parvum succrevit inter illa, & tria
ex prioribus illis cornibus evulsa sunt à conspectu ejus.

V. 19. 20. Expetivi veritatem cognoscere de bestia
quarta &c. & de cornibus decem, &c. & de alio, quod suc-
crevit, cadentibus à conspectu ejus tribus.

V. 24. Decem cornua sunt decem reges, post quos
exurget alius, qui erit diversus à prioribus, & tres reges de-
primet.

*Sunt autem cornua illa tria in fronte bestie de-
cicornis, seu in Oriente. Nam jam olim Imperium
Romanum, secundum orbis longitudinem, in orien-
tem & occidentem divisum est, ut patet ex Notitiâ
imperij. Similiter & imperium Cesar Augustus
partitus est in suas denarietas, tum imperatorias, tum
prætorias; quamvis pro re natâ interdum una pro-
vincia*

vincia fuerit latior, interdum contractior. Ex his ergo deinceps ab Antichristo Orientali tres sunt Imperio Romano erepta, nempe Orientales, Ægyptus, Asia & Græcia. Nam primò Saraceni, duce Muhammede Pseudopropheta, occuparunt Ægyptum in Africâ, & Syriam ac Ciliciam in Asiâ, illam quidem majore, hanc minore. Quo futuræ potentia jacto veluti fundamento, postea Callipha seu vicarij Saracenum, reliquum etiam orientem infestarunt, donec per Osmanicam seu Turcicam familiam Græciâ etiam potiti sunt, subactò circiter 1350. anno, Bitbynie regno, in cujus metropoli Prusa, ante captam Constantinopolin, Turcici Imperatores sepeliebantur. Deinde 1453. anno adjectum est Constantinopolitanum, & tandem 1464. Trapezuntinum, quod ex Constantinopolitani rudibus ortum erat, teste Laonico Chalcochondylâ. Atq; hic est limes divinitus Antichristo pagano positus, ultra quem illius dominatus latius non exporrigitur, ita ut reliqua cornua valeat evellere, licet repentinâ aliquâ clade affligere possit.

Neg; ullo fundamento nititur Patrum opinio, dicentium, reliqua etiam septem cornua, ab hoc primo cornu evulsum iri. Ut hinc sumta Jesuitarum conjectatio, de Antichristo, super omnia imperij cornua,

Luth. in c.
7. Dan. &
in concione
militarâ
contra
Turcam.
tom. 4. Je-
nen.

Bellarm.
lib. 3. de
P. R. c. 16.

*nua, fastigium dominatus sui elaturo, planè sit
frivola.*

*Sed & ij frustra sunt, qui pace quidem aliorum
Interpretum, nec in gratiam Antichristi, sed studio
fortè tuenda thesios, hoc corniculum in c. 7. Dan.
putant idem esse cum illo cornu, ex uno reliquo-
rum 4. enato, propter adjectam parvitas men-
tionem, Daniel. 8. 9. quos merito miramur, non
deterritos fuisse vestigiis Porphyrij, ex viperino er-
ga Christianos odio, talem & id genus alias, super
vaticiniis prophetis, glossas commenti. Ita verò
& attenuatur robur consolationis, quod piis ex præ-
dictâ de Muhammedico Tyranno historiâ nascitur,
& confuse redduntur disputationes de Antichristo
magno. Ne longum faciam, totam controversiæ de-
cisionem in hoc ratiocinationis compendium redigo:*

*Quæcunq; cornua seu regna Danielica diffe-
runt. 1. modo & causa appellationis. 2. ortu,
3. rebus gestis, 4. fortuna. 5. tempore atq; in-
teritu, illa non sunt eadem. Sed corniculum
Dan. c. 7. & cornu illud succedaneum, Anti-
ochum signans, Dan. c. 8. differunt prædictis
modis.*

Ergo non sunt eadem.

Minoris membra singulatim ostendimus.

Nam

Nam 1. diversus est modus & causa appellationis, siquidem cornu illud cap. 7. dicitur parvum in relatione ad decem cornua, & ratione vilium natalium atq; exilis fortuna, qualis fuit Muhammedis, in quo cœpit regnum Antichristianum. Ortus enim ille est ex imi loci hominibus in agro Meche urbis Arabie Felicis: post hæc à Scenitis in pueritiâ captus, atq; Ismaëlitæ mercatori venditus, servitium in pascendis camelis præstitit. Tandem verò propter vasritiem, mercaturæ adhibitus, tantam apud dominum suum inivit gratiam, ut manumitteretur, ejusq; defuncti viduam quinquagenariam exambiret; quâ paulo post mortuâ, divitiis jam affluentissimus, filiam Bubazi, principis Arabie, in matrimonium duxit.

In cap. 8. autem non fit comparatio cum decem, sed tribus, vel quatuor cornibus, nec parvitas dicitur ratione natalium, sive de Antiocho Epiphane, sive de Seleuco Nicanore, cornu illud parvum intelligatur. Si enim in voce *הַמְּעִיטִים* est heemanticum & cum dages forti, euphonie gratia, est signatum, ut vult Rabbi David Kimchi, vel ut Junius putat, intendendæ significationis, est additum, tum tribuenda erit Antiocho Epiphani, non quidem ob natales, quibus erat gloriosissimus, sed ob morum perver-

E

tatem

Leunclav.
lib. 1.

D. Kimchi
in libr. radic.
dic.

tatem parum regiam, tum etiam ob aestimum procerum, fratrem Antiochi in regno deferendo, ob aetatem, praeponentium. Si verò juxta solennem Hebraeorum formationem, nomini isti Hebraeo dicamus \aleph praepositionem apponi, & per dages, in \aleph primâ radicali, compensari defectum abjectæ literæ δ , tum vox erit composita, nec significabit parvum, sed ex parvo sive minimo, inter quatuor scilicet ista cornua. Atq; ita non denotabitur Antiochus, sed Seleucus Nicanor, familiae Seleucidarum, ex quâ Antiochus Epiphanes natus est, autor: Eritq; syntaxis: Ex illorum tertiae bestiae uno, (nempe ex minimo inter quatuor illa cornua.) prodibit cornu aliud. Nec minus aptè & sensus sibi constabit. Seleucus enim Nicanor, ex quo familiae ortum traxit cornu illud aliud Antiochus, relatione quâdam ad tetrarchas, inter quos initio nullum locum habuit, quando cornu magnum Alexandri in quatuor archisatrapias divisum est, est minus cornu. Unde Daniel 11, 5. non etiam dicitur rex, sed unus ex Alexandri principibus seu praefectis, nempe Babylonis. Imò potentiam Antigoni oppressus, atq; in exilium actus, Ptolomaeo Lagi supplex factus est, à quo adjutus demum anno 19. post mortem Alexandri magni emerfit, ejectoq; Antigono, & Demetrio Antigoni filio, genero suo in custodiam

Polyb. l. 5.

custodiã ad mortem usq; detento, factus est rex Syria
& Babylonie usq; ad Persidem.

II. Deinde est diversitas in ortu. Nam corniculum c. 7. oritur inter decem cornua adhuc existentia, & fit undecimum, tria è decem postea revellens. Unde ter de eo dicitur, quod sit aliud, c. 7, 8. 20, 24, non tantum ratione ordinis, verum etiam natura aliena, ut vers. 24, explicatur per נֶשֶׁבֶת, id est, alterius generis erit. Cornu autem aliud cap. 8. Antiochum designans, est succedaneum in locum prioris non amplius existentis, nec quoad formam regni differens. Antiochus enim in thronum fratris ordinariè successit, c. 11, 21.

III. Res gestæ quoq; non conveniunt. Neq; enim Seleucus, neq; Antiochus Epiphanes tres reges humiliavit. Ubi non est, ut Regum vocula accipiatur partitivè, quemadmodum vult Junius & Polanus, de personis individuis, ut sit in fine vers. 21, c. 8. ubi Alexander dicitur rex, sed cum additione, rex primus: verum collectivè de triplici Regum serie, & variarum personarum, in tribus regnis regentium, successione.

Sed esto reges hic significare individuas regum personas, quomodo illæ demonstrari poterunt? Sive enim cum Ptolomæo Philopatore & Seleuco Philo-

patore numeretur Demetrius, filius Philopatoris, ut vult Junius; sive Antiochus Magnus loco Demetrii, ut facit Polanus; sive denique Ptolomaei Philopatoris loco, substituatur Seleucus Philometor, Aegypti rex, ut Brugthonus recenset, nullo tamen horum modorum poterit fides historia constare.

Nam nec Seleucus Philopator est humiliatus vel eradicatus ab Antiphane, sed ante eum & cum eo regnavit, non oppetit à morte violenta, Dan. II, 20. 2. nec Antiochus Magnus cecidit à facie cornu alius, hoc est, fraude filij Epiphanis, sed per seditionem, ob sacrilegium, in templo Jovis Dodonaei à plebe fuit interfectus. 3. nec Demetrius, nec Seleucus Philometor possunt esse inter cornua illa evulsa ab Antiocho. Siquidem ille ex fratre Seleuco nepos, interjecto in super Antiocho Eupatore, successit Antiocho Epiphanis, cum Romae obses, inde fuisset elapsus. Hic autem quinquennio quidem ante Antiochi dominatum in Aegypto regnum adiit, sed tamen post duodecenne Antiochi regimen, in super octodecim annis à morte Epiphanis, cum imperio fuit. Taceo praeterea alias actiones corniculi c. 7. quales sunt; introductio novae religionis, mutatio temporum, &c. quae in Antiochum Magnum minimè quadrant.

IV. Nec fortuna quoque; & successus corniculi illius,

Juslin. l. 32.

Joseph.
lib. 12. c. 15.

illius, quod tandem fit speciosius quàm ullum reliquorum, c. 7, 20. convenit Antiocho. *Hic enim reliquis Tetrarchis omnibus nõ potuit præferri, imò nec parentis quidem Antiochi Magni, ante bellum cum Romanis gestum, florentem statum & amplitudinem æquavit. Bellè autem hoc attributum convenit regno Saracenicò, quod diviso Calliphatu per Syriam, Ægyptum & Persiam se dilatavit, donec tandem statua monarchicæ tibiam unam penitus subrueret.*

V. Deniq; magna est differentia quoad durationem & interitum. Nam corniculum c. 7. habet longam temporis periodum, nempe annorum 1260, & perdetur in fine cum totâ bestia quarta v. 11. per ultimum Christi adventum. Antiochus autem servit tantum bis mille tercentum diebus, id est, sex annis & tribus circiter mensibus, c. 8, 14. & fatali morbo oppressus perit, longè etiam ante Christi adventum.

AntiChristi Ecclesiastici notæ sunt.

1. Apostasia partialis.

Sic enim Daniel de Antiocho, quatenus Anti-christi typum gerit, loquitur, c. 8, 24. Corrumpendo

E 3

occultè

Livius dec.
4. lib. 7.
Flor. lib. 2.
c. 8.

Th. XV.

occultè perdet & feliciter perficiet. Perdet autem
corrumpendo tam robustos, quam populum sancto-
rum. Ubi verbo emphatico $\eta\ \eta\ \eta$ ter in hac prophe-
tiâ Daniel utitur; quod significat corruptionem
talem, non quâ res aboletur, sed quâ alteratur. Itaq,
non totam corruptionem doctrinæ seu apostasiam,
quæ Muhammedici regni propria est, sed à $\alpha\ \delta\ \omega\ \omega\ \omega$
innuit, quâ vel aliqui, vel omnes fidei articuli de-
pravantur, sed non omnino, ut disput. 1. th. 13. dixi-
mus. Atq; hoc est, quod Paulus Antichristum occi-
dentalem dicit in templo Dei sedere, 2. Theff. c. 2.

ΠΟΡΙΣΜΑ.

TH. XVI.

AntiChristus Ecclesiasticus est Christianus.

Bellar. l. 3.
de P. R. c.
12.

Jesuita hic duo tradit theoremata, quæ dicit cer-
tissima. Unum: Antichristum propter Judæos ven-
turum, & ab iis tanquam Messiam recipiendum:
Alterum: Ex Judæorum gente nasciturum, cir-
cumcisum iri & observaturum aliquandiu sabbat-
hum.

R. Quot lineæ, tot falsiloquia. Videamus enim
demonstrationem, ut vocant, & apparebit rationes
illius esse vel $\psi\ \delta\ \omega\ \gamma\ \epsilon\ \phi\ \eta\ \mu\ \alpha\ \tau\ \epsilon$, vel paradoxas opinio-
nes

nes Patrum quorundam. Primum enim theorema
probat ex loco Joh. 5, 43. Quicumq; omnium maxi-
mè Christum recipere noluerunt, illi recipient Anti-
christum.

At Judæi omnium maximè noluerunt Christum
recipere. Ergo Judæi recipient Antichristum.

R. Sed jam ante responsum est, Christum propriè
de Pseudochristis in illo dicto loqui, non verò de An-
tichristo propriè dicto.

Instat autem ex 2. Thessal. 2, 10. Qui amorem
veritatis recipere noluerunt, illis mittetur Anti-
christus propriè dictus. At Judæi amorem veritatis
recipere noluerunt. Ergo Judæis mittetur Anti-
christus propriè dictus.

Minorem cum antecedente dicto committit, &
ἀγάπην τῆς ἀληθείας, amorem veritatis, seu amabilem
veritatem de Christo exponit, imitatus Chryso-
stomum, Oecumenium, Theodorem & Theo-
phylactum, quomodo & Cyprianus intellexit ver-
tens: dilectum veritatis.

R. Sive veritatis amor accipitur, de studio ve-
re doctrine, sive de ipso Christo, qui verè & sincerè
nos dilexit: tamen repudiū illius hoc loco nō est tale,
quale Joh. 5, 43. perstringitur. Ibi enim agitur de
omnigeno & à prima statim Evangelij promulga-
tione

Cyprian.
epist. 55. &
in l. de la-
pſis.

tione cepto veritatis repudio, quo Judæi resistebant
sancto Spiritui. Hic autem agitur de repudio ve-
ritatis, prius factam ipsius receptionem insecuto:
ideoq; illud paulò ante Apostolus nominavit aposta-
siam. Ἐποστασία autem requirit σίαν, stationem in fi-
dei recepto fundamento. Deinde illi contemtores,
quoad aliqualem saltem fidei professionem, dicuntur
templum Dei, & pertinent ad Ecclesiam visibilem:
Judæi autem, nec fuerunt ^{ubi} in fide Christianâ, nec
templum DEI, quantum ad externam etiam fidei de
Christo professionem. Quare Judæi non possunt per
hos contemtores intelligi.

Nec obstat, quod Paulus in præterito dicat, de
futuris Antichristi subditis: Non receperunt amo-
rem veritatis. Nam hoc non pertinet ad Pauli tem-
pora, sed Antichristi, cujus adventum præcedaneus
hic veritatis despectus, tanquam causa, pœne istius
meritoria, anteceffit.

Secunda thesis de Antichristo ex Judæis, &
quidem ex tribu Dan orituro, levis est Patrum
conjecturula, & fabula, quâ Satanus omnium men-
daciorum fictor, voluit mundo imponere, ne in fero-
ciente hoc super Ecclesiam dominatu Antichristus
caveretur. Nata autem est hæc fabula ex omissione
tribus Dan, in catalogo tribuum Israëlitarum,
Apocal. 7,

Apocal. 7, 5. & seqq. ejusq̄ suspitioni auxiliarem
fidem conciliare voluit Irenæus ex Jerem. c. 8, 16.
& Anselmus, Rupertus, & alii ex Gen. 49, 17.
Sed vanitas hujus causæ manifesta est, & nihil con-
cludit: Esto syllogismus:

Quæ tribus Apocalyps. 7. est omissa in catalo-
go tribuum Israëlitarum, ex illa prodibit Anti-
christus.

Sed tribus Dan est omissa.

Ergo ex illâ prodibit Antichristus.

R. Primò enim non tantùm tribus Dan, sed etiam
tribus Ephraim est omissa. Deinde catalogus ille
non loquitur de Israelitis carne; quia nativi Judæi,
post solutum intergerini parietis septum, non am-
plius in tribus distribuuntur; sed de Israëlitis spiri-
tu, qui fide sunt filij Israël, Rom. 9, 6. Gal. 6, 16.
eorumq̄ tribus sunt numerus Christianorum ex o-
mnibus gentibus fidem Israelis imitantium. Si ergo
dicatur, Israëlitas allegoricè sic dictos ibi recenseri,
similiter quoq̄ dicendum erit, Danitas atq̄ Ephra-
teos non nativos, sed allegoricè sic dictos, ibi omitti.
Ita verò allegoria non monstrabit tribum & genti-
litatem Antichristi, sed alludet vel ad nomen Danis,
vel ad ingenium & facta harum tribuum. Quem-
admodum enim Dan significat judicem, ita Anti-
christus

F

christus

christus quoq; vult esse Dan, hoc est, iudex. Deinde quemadmodum Dan ita astu potius rem gesserunt, quam aperto Marte: ita Antichristus insidiosâ simulatione regnum suum firmat. In primis autem non inconcinna potest peti allegoria ex apostasiâ harum tribuum, cujus radicem iam tum suo tempore metuebat Moyses, Deut. 29, 17. Postea in domo Michæ Ephraim prima sementis extitit, ejusdemq; luxuries magis magisq; est subsecuta, donec omnibus Danitarum

Spicea jam campis sic messis inhorruit
fœdissimarum abominationum, Jud 17 & 18.

Similiter & hujus apostasia typus apparet in tribu Ephraim, cujus surculus fuit non modò Michas ille, de quo dictum est; verùm etiam Jeroboam, qui decem tribus peccare fecit, 1. Reg. 12, 26. 27. & non tantùm vetus illud *Βδέλυγα* in Dane confirmavit, sed & in Bethel sue tribus oppido, novum vitulum erexit, metūq; defectionis populo sacra Hierosolymitana interdixit. Hac omnia accommodari ad Antichristum possunt, & alia similia, quæ Gregorius Magnus planè ut allegorica notavit.

Cæterum dictorum, quibus ad confirmandam suam opinionem, usi sunt Patres, incommoda est glossa. Nam in loco Jeremiæ, Dan non est nomen filij Jacob, aut

l. 91, moral.
c. 18.

ant tribus ejus; sed urbis, quae erat in extremitate
Canaan versus septentrionem, de qua saepe dicitur in
libris Regum: à Dan usq; ad Bersabe, 2. Samuel. 3, 10.
2. Reg. 24, 2. Et per eam, Prophetà dicit, Nabucho-
donosorem esse ingressurum in fines Judaicos. Di-
ctum autem Genes. 49, 7. secundum literam est ac-
cipiendum, de moribus atq; astu serpentino Danita-
rum in bellis, quemadmodum illius documentum
præbuerunt in occupatione urbis Lachis, Jud. 18, 7.
Et in specie Simson Danita contra Philistæos: ad
quem Onkelos dictum hoc accommodat.

2. Nota est, mysterium ini- quitas.

Th. XVII.

Potesť mysterium iniquitatis tribui Antichristo

I. Quoad modum agendi, eumq;

1. Et in promachis suis, primaq; sui origine:

*Nam vasfris Et lentis artibus se in domum DEI
insnuat, ita ut intra ejusdem parietes non prius a-
nimadvertatur, quam oppugnatio ejus sentiatur.
Hoc est quod Paulus dicit 2. Thessal. 2, 7. mysterium
iniquitatis jam èνεργεῖται, Lutherus emphaticè: reget
sich; vel, ut græca scholia passivè explicant; peragi-
tur, scilicet à Satana. Addit tamen Apostolus, illum
conatum nondum esse liberum Et citra impedimen-*

F 2

tum;

tum; eiq; impedita operationi opponit *ἀποκάλυψιν*
v. 8. seu manifestationem Antichristi, hoc est, libe-
rum dominatum, *Ἔπαρσιαν*. v. 9.

2. Et in confirmatione regni atq; incremento.

Nam Antichristus doctrinam suam arcanis tra-
ditionibus assertam, venditat pro mysteriis *Ἔ* sacris
opertaneis, nec non ad conservandum dominatum
adhibet multa sophismata, seu arcana dominationis,
ut vocat Tacitus, quae *Ἔ* ipsa mysterij nomine solent
appellari, quemadmodum apud Herodianum jusju-
randū, quod prestabāt legiones, dicitur esse, *τῆς βίβλου αἰών*
ἀρχῆς σελιδὸν ὑστέρων, id est, imperij Romani grave my-
sterium sive arcanum. Huc pertinent duo cornua be-
stiae terrene similia agni, Apocal. c. 13, 11. hoc est, ut
explicat Anonymus interpret Apocalyps. simula-
tio veritatis in doctrina, *Ἔ* innocentie in vita.

II. Propter summū gradum ex legis iniquitatis.

Hic significatus egregiè illustrari potest ex illo
Josephi, qui de Antipatro Herodis filio, homine con-
sceleratissimo, sic loquitur: Non erraverit, qui di-
xerit, vitam Antipatri fuisse *ὑστέρων ναυίας*. Ita ergo
Ἔ Antichristianismus hic est *ὑστέρων ἀνομιῶν*, cum An-
tichristus Ecclesiasticus sit omnium hæretico-
rum maximus, pessimus, atq; ipso etiam pagano
Antichristo tanto abominabilior, quanto fur dome-
sticus

Tacitus.
lib. 1.
Herod. l. 8.

III. 11.

lib. 1. de
bello Jud.

sticus deterior est externo. Hoc modo cum prioribus significatis conjuncto, explicari potest dictum Apoc. 17, 5. Mysterium, scilicet iniquitatis, hoc est, tribuitur ipsi non tantum occulta, sed & omnibus numeris absoluta iniquitas, quemadmodum mox declaratur gradus hic avouias, dum dicitur, Babylon magna, mater scortationum.

Eandem vocis emphasin Daniel quoque signatissima voce און נבך exprimit, quam cap. 11, 36. ad velata & in fascinandis animis peculiarem vim habentia, nec non, ut cum LXX. Petrus 2. Petr. 2, 18. loquitur, ὁπίε γυρα commenta Antichristi, accommodat. In c. 9. autem v. 24. de illorum effectu usurpat און נבך hoc est, occultè, prodigiosè simul & mirificè corrumpendo perdet, Perdet autem tam robustos, quam populum sanctorum.

3. Nota AntiChristi Ecclesiastici est, monarchia Ecclesiastico-politica, seu spiritualis simul & politica.

Hinc Apocal. 17. illa gemina sedes meretrici magna, cujus caput & sponsus est Antichristus, tribuitur.

XIX. AT

Th. XVIII.

XXIX.

buitur. Dicitur enim sedere super aquas multas, v. 1. hoc est dominari populis & turbis, & gentibus & linguis, v. 15. Deinde etiam dicitur sedere super bestiam coccineam, v. 3.

Th. XIX.

Spiritualis Monarchia Antichristi est, quâ se venditat Caput Ecclesiæ, & omnium ejus ministrorum, ac dominatur conscientiis.

Hic dominatus describitur 2. Thessal. 2, 4. per divinam sessionem in templo DEI, id est, in Ecclesia, 1. Cor. 1, 2. c. 3, 16. 2. Cor. 6, 16. Ephes. 2, 21. quæ est domus DEI ex vivis lapidibus, 1. Petr. 2, 5. constructa, inq. templo Hierosolymitano olim præfigurata, Apoc. 11, 1. c. 15, 5. Porro dominatus hujus amplitudo significatur, Apoc. 13, 3. c. 17, 15. eiq. reciprocus adorationis & subjectionis cultus exprimitur, Apocal. 13, 8.

Thef. XX

Politica seu temporalis potestas spirituali admixta, vel est

est indirecta, vel directa.

Indirecta est, quâ juris divini Th. XXI.
prætensione, omnes principes religioni suæ addictos, in collatione regnorum, & exemptione religiosorū seu Clericorum è Republ. sibi subordinat, adeoq; dominium totius mundi sibi vindicat.

Dan. II. 36. Exaltans se (Rex) & efferens se-
ipsum supra omne numen seu magistratum, qui dij
sunt terrestres, Psal. 82, 6. Et v. 37. nec quenquam
Deum seu ullam majestatem curabit. 2. Thessal 2, 4.
Filius perditionis se extollit supra omne quod dicitur
Deus, & supra omne $\sigma\beta\alpha\sigma\upsilon\alpha$, id est, super omnes
magistratus, non solum inferiores, sed etiam super
augustam illam & omnium maximam inter homines
majestatem Imperatorum, qui $\sigma\beta\alpha\sigma\upsilon\iota$ $\eta\epsilon\iota$ $\sigma\beta\alpha\sigma\upsilon\upsilon$
 $\mu\epsilon\tau\upsilon\iota$ dicebantur.

Neg₃

Neg, hic dominatus caret subjectionis & obsequij responſu. Nam Apoc. 17, 12. decem Reges, licet cum beſtia, vel poſt beſtiam, acceperint à Deo ſuam poteſtatem verè βασιλιν, tamen virtutem & poteſtatem ſuam tradent beſtiæ, donec compleantur verba DEI, v. 13, 17.

Th. XXII.

Directè politica cum ſpirituali mixta poteſtas eſt, quâ ob religionem factæ donationis aut patrimonii conceſſi, aliove titulo occupat in imperio Romano occidentali Latinas, eoq; relatas, ditiones.

Apocal. 17, 3. Vidi meretricem ſedentem ſuper beſtiam: & v. 8. beſtia, quæ erat, & non eſt, & tamen eſt.

Ingredimur hîc labyrinthum interpretationum Apocalypſicarum, è quo ut nos oportunè expediamus, denuò ſolicitamus manuductionem ſummi illius myſtagogi, qui in omnem veritatem ducit, Joh. 16, 13.

Alij

Alij quidem interpretes bestiam marinam putant esse imperium Romanum; bestiam autem terrenam tantum volunt esse Antichristum: alij planè negant de Imperio Romano agi, & per utramq; bestiam Antichristum intelligunt. Nos mediâ viâ incedemus, adhibita distinctione materialis & formalis, seu subjecti, & politica Antichristianæ, in illud introductæ.

Ideoq; sequentes assertiones ordine sunt probandæ.

I. In Imperio Romano Antichristus Ecclesiasticus suum dominatum occupabit.

Bestia enim decicornis & septiceps in designatione magnorum mundi imperiorum, est monarchia Romana.

Sed bestia, in quam dominatum sibi arrogat Antichristus Ecclesiasticus, est bestia decicornis & septiceps. Ergo &c.

Major probatur, tum ex attributis quartæ bestie, c. 7, 7. 19. Dan. quæ non nisi imperio Romano competunt, tum ex eventu. Qui enim successorum Alexandri Magni ad tertiam bestiam pertinentium, regna ita suæ ditionis fecerunt, uti Macedones Persicam, & Persæ Babylonicam Monarchiam prius everterant, illi sunt quarta bestia Danielis. Sed Romani hoc fecerunt. Nam primò Asiam minorem, victo Antiocho Magno, obtinuerunt. Post Ma-

G

cedoni-

*Liv. lib. 37.
Just. lib. 31.*

cedonicum regnum, Rege Perseo unâ cum filiis capto, Romanorum ditioni subiecit Æmylius Paulus; Syriam verò, victo Tigraue, Pompejus Magnus triumphavit. Ægyptum deniq; primus occupavit Julius Cæsar, & regnum quidem Cleopatra concessit; sed postea Augustus, victo Antonio, & Cleopatram sibi per aspides mortem conciscente, in formam provincie redegit.

Sed hanc doctrinam, quæ fundamentum quoddam est vaticiniorum de Antichristo, incertam reddunt disputationes, tum Bodini, tum Junii: quorum ille totam visionem Danielis, ad solam Babylonem accommodat, & bestias accipit de Medis, Persis, Græcis & Parthis, qui Babylonem subegerunt; hic autem cum suis asseclis, Exarches quatuor, Alexandri M. successores, vult esse quartum imperium.

Bodini quidem opinio diluta est, atq; evidentibus Prophetie verbis repugnat, quæ sæpius testatur, de maximis imperiis, in orbe terrarum sibi invicem successuris, agi: neq; etiam attributa quartæ bestia Parthis competunt.

Operosior autem est Junii probatio, cujus partem, de corniculo parvo c. 7. Dan., jam tum supra attigimus. Nunc unicum syllogismum apponimus: Quodcumq; regnum cum Alexandri imperio constituit Monarchiam tertiam, nec quarti imperii, ut
prorsus

Bod. de
meth. hist.
c. 7.
Jun. in
comm.
super Da-
niel.

prorsus alius, recipit attributa, id non potest esse
quarta monarchia.

Sed regnum successorum Alexandri est tale.
Ergo &c.

I. Quod enim ad tertiam monarchiam perti-
neat, apparet. I. ex symbolis hieroglyphicis hujus
imperii. Siquidem solus Alexander non est venter
& latera c. 2, 32. sed umbilicus tantum: in Alexan-
dro bestia tertia non fit quadriceps, aut quatuor alas
accipit c. 7, 6. sed demum in successoribus: Alexan-
der item non est totus bircus c. 8, 8. sed tantum cor-
nu ejus magnum, quod cap. II. v. 4. dicitur evulsum
iri quoad individuum tamq. potentem Regni guber-
nationem, & ratione stirpis traducis. Alexandri pe-
nitus excindenda: non autem finalem destructionem
ipsius monarchie: post illud enim alia quatuor ena-
scuntur ex eadem gente, c. 8, 22.

2. Ex vitâ seu duratione bestie tertiæ, cui &
ipsi certum aliquod tempus periodicum est conces-
sum, proportionem quodammodo respondens cetera-
rum bestiarum periodis, Dan. 7, 12. At in solo Ale-
xandro non fuit peracta tertij imperij periodus, &
talis, qualis mutationem fatalem imperiorum de-
scribit: siquidem totum Alexandri Magni regnum,
ab obitu parentis Philippi, non multum se ultra duo-
decim annos extendit. Sin autem illud tempus spe-

G 2

Etetur,

Arrianus
lib. 7. Dio-
dor. Sicul.
Biblioth.
historicæ
lib. 17. Pla-

tarch. in
vita Ale-
xand.

Actur, quo factus est monarcha, devicto Dario, vix
septennium ipsi poterit assignari.

3. Ex numerali, & successione futuræ expressâ
serie. Bestia enim tertia dicitur Rex Javan, id est,
Ionicus seu Græcia, *Ἰωνικὸς*: at Alexander distri-
butivâ numeratione dicitur rex primus, c. 8, 21.
primus Græcis imperasse, 1. Macc. 6. v. 2. & c. 8. cit.
v. 9. in *Locum* confracti cornu magni dicuntur
alia cornua quatuor successura, hirco manente sal-
vo. Adhuc verò id expressius dicitur v. 22. quo con-
fracto, quatuor regna pro eo *EX GENTE* (Javanis,
non ex Alexandri naturalibus posteris c. 11, v. 4.
quibus è medio sublatis, regnum ejus, primi scilicet
Regis, fuit evulsum) existent, sed non in ipsius
potentia. Quod ipsum c. 11, 4. iteratò repe-
tens Prophetas, testatur, Alexandri regnum divisum
iri. Quod autem dividitur, non omnino tollitur &
evellitur.

II. Quarta bestia dicitur prorsus alia & diversa
seu alterius generis & naturæ à bestiis præcedenti-
bus, & quidem omnibus, Dan. 7. 7. 12, 19. 24.

III. Nec attributa quartæ bestie competunt
Alexandri Magni successoribus. 1. non origo, quia
non fuit exortum ex mari, id est, statuerum per
externo turbato: nam forma regni, & Macedo-
num instituta manserunt unde: & Maccabæo-
rum

Pausan. 1.
10. descri-
ptionis
Græciæ,

rum historia eos non nisi Græcos vel Macedonas, vocat. 2. non qualitates: major scilicet terribilitas, quàm in cæteris monarchiis, & potentia ferrea. Unde Apoc. 13. 2. reliquarum trium monarchiarum quasi eptiomen in quarta ostendit: Et Daniel in 4to regno reliqua OMNIA interitura c. 7. v. 27. & c. 2. v. 35. Inter omnes Alexandri posteros, ratione potentie & successuum, eminent Antiochus Magnus, qui tamen, cum in Græciam contra Romanos expeditionem suscepit, tantum abest, ut terrorem incusserit Romanis, ut potius pro deridiculo fuerit Titio Quintio, copias illius variegatas, suis mansueti carnibus diversimode conditis, comparanti. De Antiocho Epiphane multo minus id asseri potest, quem in littore stantem, M. Popilius unico etiam circulo, per baculum in arenam facto, circumscripsit, & ut in isto loco responderet, an quod Senatus Populusque Romanus preciperet, exequi, & Ægypto movere exercitum vellet. Hoc scilicet est quod Daniel c. 11, 30. dixit: Venientibus contra eum navibus Chittim, dolore affectum regem Syria. Sed & duricies, ratione durationis considerata, non quadrat in Seleucidas, ut supra diximus. 3. nec effecta: vorare, dentibus comminuerè, pedibus conculcare: quæ roboris militaris immensæque potentie documenta, non poterunt accommodari persecutioni Antiochi in Judæos exercita, quam Judæi

G 3

non

Livius dec.
4. lib. 5.

Liv. decad.
5. lib. 5.
Hieronym.
in cap. 7.
Dan.

non tantum fortiter perdurarunt, sed etiam tandem
constituto regno, à se propulerunt; idq; regnum non
Antiochus, sed Romani domuerunt, & tandem o-
mni exciderunt ac destruxerunt.

Unum superest attributum, quod Junius non pu-
tat competere Romanis, nempe mutua commixtio
per humanum semen. R. Multa exempla dari pos-
sunt amicitiae per conjugia contractae à Romanis Mo-
narchis. Nam labascente jam per barbarorum irru-
ptionem imperio, Theodosius Magnus contra Gothos
missus, duxit Gratiani Imperatoris sorore, Gallam:
Theodosii filiam Placidiam Constantinus: Valenti-
niani III. in occidente Imperatoris filia Eudoxiam,
Hunericus Genseri Vandalorum regis filius: Et Theo-
doricus Veronensis rex Gotthorum, imperium occi-
dentis, à Zenone Imperatore commissum, firmare la-
boravit quinq; conjugis, ut ostendit Clarissimus
Chronologus Helvicus. Optimè ergò hæc proprietates
Romane Monarchiae competit. Quia & Seleucidis non
est communis, si bis, quibus à Daniele describitur,
circumstantiis, consideretur. Commixtio enim hæc se-
minis fit, non in quartae Monarchiae initio, in quo tan-
tum est ferrea, sed cum in extremis pedibus tibiarum
heterogenea existit ferricum luto commixtio, ad
corroborandas imperii partes. At Seleucidarum &
Lagidarum familiae statim ab initio tetrarchiarum
tentarunt hanc per conjugia devinctionem.

Minor syllogismi principalis apparet, ex specie iriformi be-
stia An-

Helvic. in
Synop.
Histor.
univ. p. 57.

stia Antichristo subjugis, qua à Johanne Apoc. 13, 2. his trium monarchiarum symbolis representatur, & nomine proprio non exprimitur, ut teste Hieronymo, quicquid ferocius & robustius cogitemus in bestiis illis, hoc Romanos esse intelligamus: quemadmodum simili ferè ratione in Romano Imperio, dicuntur à lapide comminui, reliqua tres monarchia præcedentes, Dan. c. 2, 35.

II. Et quidem in imperio occidentali.

Nam cornua tria cernua sibi rapit Antichristus orientalis. Nihilominus Johannes Apoc. c. 13, 1. numerat decem cornua occidentalis imperij, quia denarius numerus ἐν πλάτει accipiendus, nihil impedit, quo minus per fatales mutationes regnorū, ex pluribus unū, aut ex uno plura facta, sic queāt numerari.

Atq̃ hæc cornua tantum ad occidentale imperium pertinent; quia Antichristo Ecclesiastico dicuntur tradere suam potestatem, Apoc. 17, 13.

Addit verò Johannes, præter integrantes hæc partes, etiam formales, nempe septem capita, id est, regiminis formas; quas etiā tribuit Draconi, c. 12, 3. id est, imperio Romano, sub Imperatoribus Ethnicis & Christianis hæresi Arrianâ, & similibus, infectis. Quanquam enim, cum Satan in Imperatoribus Ethnicis à Michaële per Constantinum victus est, sextus tantum rex fuit, & in Maxentio, Maximino, Licinio desit, & tùm septimus demum successit: tamen idem Draco postea sub hæreticis Imperatoribus, per audam, id est, Pseudopphetas, ut Primasius ex Esa. 9, 15. explicat, detraxit tertiam partem stellarum, & mulierem in desertū, in locum suum fugientē

Hierom:
in c. 7.
Dan.

Thef.
XXIII

persequi

persequitur, & falsa doctrina a quibus eructatis vult
ipsam facere ^{no. uo. Q. i. c. 12, 15.} Septimum enim
caput, sunt quidem Christiani Imperatores, sed ali-
qui tantum sunt orthodoxi, alij verò etiam heretici,
& draconica cauda adherentes.

Septem enim capita seu reges commodissime ex-
ponuntur de septem formis regiminū Romani Impe-
rij, quia capita illa successiva sunt, Apoc. 17. v. 10.
& calus eorum, non defectionem ab Antichristo no-
tat, sed oppositum mansioni & existentia interitum
v. 11. quem Paulus 2. Thess. 2, 7. vocat ablationem
è medio; & ex his in ultimo sublatis, existit bestia seu
Antichristus.

Regimina autem Romanæ Reipub. sunt septem,
quorum sex Tacitus statim in exordio l. 1. enume-
rat: Reges; libertatem & consulatum; dictatu-
ram; decemviralem potestatem; tribunorum
consulare jus; & principes sive Imperatores. Sed
Imperatores vicissim sunt duorum generum, Eth-
nici & Christiani. Sub Christianis enim cœpit nova
facies regiminis, per religionem Christianam, in cu-
jus honorem etiam in jure civili, ratione servorum,
hereditatum, testamentorum, multa sunt variata.

Hæc porrò septē capita habitu seu insignibus dif-
ferūt. Nam in dracone habet singula sua diademata:
in bestia autē cū non nisi materialiter amplig sint; nō
habent

Tacitus
lib. 1.

babent diademata, sed loco illorum nomen blasphemie, Apoc. 13, 2.

III. Non tamen omni, sed aliqua Imperij eius parte, nempe Vrbe Roma, eique subiecto Latio, Piceno, Tuscia, & aliis ditionibus, quas ut proprias jactitat.

Apparet hoc I ex mutatione regiminis. Nam caput imperatorium aliò transfertur, & cornua non amplius sunt partes bestie monarchicae, sed alienantur ab imperio, unâ horâ, Apoc. 17. v. 12. i. e. tempore uno, quando bestia sedem suam occupat, ipsi quoq; cum bestia, hoc est, non à bestia, sed à Deo, licet bestie scelere interveniente, imperij Romani jugo se eximunt, adepti ἐξουσίαν ἑσθλασίν, ibid. id est, potestatem ἀυτονομίῳ seu regibus propriam; & hujus symbolum sunt decem diademata in singulis cornibus, c. 13, 1. Roma verò cum subiecta Italia, Antichristo Ecclesiastico cedit, ut peculiare patrimonium. Hæc ergo synecdochicè vocatur bestia

H

Romano.

Thef. XXIV.

christi directæ potestati in temporalibus; & bestiam
Antichristianam, formaliter sic dictam, quæ dicitur
turrex octavus, Apoc. 17, 11. & ex septem Regibus
Romano-monarchicæ bestie esse, & præter directum
hunc dominatum, indirectam etiam sibi potestatem,
in omnes terra incolas, suam religionem agnoscentes,
arrogat & cum utroque, dominatu in temporalibus,
directo & indirecto, spiritualem monarchiam conjungit.

Quæ omnia, ut melius intelligantur, summatim
collecta ad bestiam marinam cap. 13. Apoc. brevi
adhibita paraphrasi, accommodabimus.

Bestia marina eatenus est Romano-monarchica,
quatenus habet capita septem & cornua decem,
atque ex tribus prioribus monarchiis ^{reliquæ} existit.
Hujus caput unum in ea, qua illuderat parte,
nempe septimum, quod reliqua sex, ut præcedanea
includit, vulnus quasi letale accepit, quia Roma
ablatum fuit a quoque Romana monarchia: Eatenus
autem est Antichristiana, quatenus est ex capitibus
septem, super quæ non habet diademata, sed nomen
blasphemie, c. 13, 1. quod accipit per ascensum e mari,
ibid. imò ex abyssu c. 17, 8. quatenus ipsius plaga letalis
curatur, c. 13, 3. & reviviscit, v. 14. nova regimini
forma superinducta. Hinc draco ei dat virtutem

suam, & thronum suum, & potestatem magnam,
c. 13, 2. ut bestia Antichristiana sibi in Ecclesia ean-
dem arroget potestatem, quam bestia Romano-mo-
narchica in temporalibus tenebat, ubi Roma sedem
habebat. Vnde existit admiratio uniuersae terrae,
de bestia, & ad eam appellatio, & subiectio eidem de-
dita, v. 4. ob potestatem agendi *αυτοκρατωρ*, quam do-
minatione spirituali, non sine blasphemiam in Deum,
& conuictis aduersus Ecclesiam, & in primis ele-
ctos in ea, v. 6. & debellatione sanctorum, usurpat,
v. 7. sed & in temporalibus indirecta potestas ei da-
tur in omnes suae religioni addictos, v. 7. Decem
cornua, id est, decem reges, quamdiu superstitioni-
bus ipsius tenentur, vires & potestatem suam tra-
dunt bestiae, tanquam iurati fiduciarij, c. 17, 13. &
DEI permisso expediunt placita bestiae, & ad nutum
ejus se accommodant, donec verba DEI de revelan-
do Antichristo compleantur, & ipsi reges etiam per-
sequantur bestiam, v. 16. Quae autem sint haec cor-
nua, commodius sequens disputatio, cum DEO, docebit.

II. Secunda ratio aphorismi peti potest, ex gen-
tili nomine bestiae. Cujus populi nomen gentile,
in lingua graeca vel hebraica precise includit nume-
rum 666, illius ditio & sedes, suo tempore, occu-
pabitur ab Antichristo. Sed populi Romani appel-
latio

latio & nomen gentile, in lingua graeca & hebraica, praecise continet numerum 666. Ergo populi Romani ditio & sedes occupabitur ab Antichristo.

Major probatur ex Apocal. 13. 17. 18. Ab hoc enim nomine characterem siue religionis suae professionem denominabit coetus Antichristianus. 2. Nomen illud, quod character est Ecclesiae Antichristianae, est nomen hominis, etiam ante inditum characterem, seu est gentile. 3. Nominis illius litterae certum numerum, videlicet sexcenta sexaginta sex expriment, vel in lingua graeca, cuius idiomate Apocalypsis est scripta; vel in hebraica, pro consuetudine Johannis, non tantum Hebraismis utentis, sed etiam Hebraicas voces subinde intermiscens, quales sunt Abaddon, Harmageddon, Gog, Magog.

Minor probatur, quia vernacula Italiae plebs hoc nomen habet gentile, ut dicatur populus Latinus, vel Romanus. Nam utraq; appellatio ei fuit usitata, & quidem postquam provinciae orientales etiam se Romanas, & Constantinopolin novam Romam vocarent, factum est, ut aut cum additamento Roma diceretur Vetus Roma, & incola, Veteris Romae populus, quemadmodum ex Socrate, Theodoro, Sozomene, Evagrio, apparet, aut simplici-

ter Latinus appellaretur, teste Epiphani, in lib. de
mensur. ἔτι ῥωμαῖοι καλεῖσθαι ἀνέχον, ἀλλὰ λατῖνοι; non
adhuc vocantur Romani, sed Latini. Vnde Zonaras, Niceras, Gregoras, Chalcocondylas, Occidentales
Ecclesias communi nomine vocarunt Latinas,
& ex professo Constantiopolitana Synod. VIII.
sub finem, Sedes Apostolica, ait, Ecclesia Latina est.

Deinde utraq; vox (Latinus & Romanus) hunc
exprimit numerum, illa græcis, hac latinis literis
scripta. Ac illam quidem jam olim ad calculum
revocavit Irenæus, & in ea prædictum invenit numerum,
quamvis experientiæ confirmatione destitutus,
in voce hæc non acquieverit, sed alias etiam
excogitaverit. Λατῖν, inquit, nomen sexcentorum
sexaginta sex numerum habet, & valdè verisimile est:
quia verissimum hoc regnum habet nomen: Latini enim sunt,
qui nunc regnant. Sed non in hoc nos gloriabimur. Nec est, quod
Bellarminus oggerat, vocem Latinus, prout Romanam
gentem significat, scribi non per e, sed per jota, &
sic numerum illum ex hac voce elici non posse.

Resp. Nam primo si non respondisset scriptura
græcanica, non dixisset Irenæus, valdè verisimile
esse; præsertim cum scriptiois literarum se accuratam

ratam habuisse rationem, testetur in voce Τῆται, scripta, inquit, prima syllaba per duas vocales & I. Deinde apud veteres Latinos solenne fuit, & quidem, teste Quintiliano, diutius hic mos duravit, ut I longum, quasi diphthongus esset, & deinde non inclusum haberet, pronunciaretur, & simul etiam inscriberetur: Sicut etiam in vetustis inscriptionibus habentur voces, preimus, capteivi, teste Lipsio. Hæc autem consuetudo apud Latinos aliunde non fluxit, nisi ex græca pronunciatione & scriptione. In primis elegans exemplum est in voce ΛΑΤΕΙΝ, quæ & ipsa per u scripta est, & inde supputatio annorum facta. Numerus ergo vocis ΛΑΤΕΙΝ sic habet:

Α Α Τ Ε Ι Ν Ο Σ.
30. 1. 300. 5. 10. 50. 70. 200.

Eundem numerum in literis hebraicis vocis Romanus reperire licet, prout calculum subduxit Johannes Foxus Anglus:

ש ו י נ ע ד ה
300. 6. 50. 70. 40. 200.

Aliis placet ex fœminino, quod referunt vel ad bestiam, vel ad meretricem bestie insidentem, numerum elicere:

IV. Pro-

Quintilian.
l. i. c. 7.

Lipsius de
veter. pronunc.
c. 8.

Peucer. in
Chronic.

Thec. XXV.

IV. Proprius autem thronus Antichristi Ecclesiastici est Vrbs ROMA.

Rationes Apocalypsis suppeditat duas, 1. à dignitate Roma: Vrbs illa magna, qua tempore Jobannis habet regnum super reges terrae, erit aliquando sedes Antichristi.

Vrbs Roma, tempore Jobannis fuit vrbs illa magna. &c. E.

Nam Roma Graecis scriptoribus dicitur Βασιλεύσα & Βασιλεύσα, regina & imperatrix: passim item apud Latinos autores, Varronem, Ciceronem, Horatium, Claudianum, Symmachum. &c. Roma dicitur vrbs magna, & κατ' ἐξοχὴν Vrbs: ut Lucanus etiã audeat dicere: Quid satis est, si Roma parum?

2. à ποροραφία. Vrbs, qua tempore Jobannis fuit septimontana, illa futura est Antichristi sedes. Roma tempore Jobannis fuit septimontana.

Virgil. 2.
Georg.

Ovid. 1. 1.
Trist. eleg. 4.

*Septem quæ una sibi muro circumdedit arces,
imò quæ de septem totum circumspicit orbem
Montibus, imperij, Roma, Deùmq; locus,
Fuerunt*

Fuerunt autem septem illi colles Capitolinus, Pa-
lacinus, Quirinalis, Aventinus, Cœlius, Viminalis,
Esquilinus. Vnde à Plutarcho dicitur ἐπὶ ἁλὸς,
& à Statio septemgemma Vrbs.

Nec ullius bili est, quod objicit Scioppius Aposta-
ta, Romam hodiè plures habere montes. Describit
enim Johannes futuram Antichristi sedem ab eo fi-
tu, qui sua etate erat, ubi collis hortulorum extra
antiquos muros, & trans Tiberim Janicularis, sive
Janiculum, & Vaticanus habitatus non fuit.

V. Et quidem Roma Chri- stiana.

Tergiversantur hic & varia diverticula qua-
runt se sicut, modò loci; cum ludibundi contendunt,
Hierosolymam fore sedem Antichristi: modò tem-
poris; quod Roma sit meretrix, regnantibus scili-
cet Imperatoribus; sed nunc non sit, multò minus
sedes Antichristi: aut saltem quod Roma iterum ad
Ethnicismum relapsa, ejecto Pontifice, sit futurus
Antichristi thronus.

Nos omittis his nugis, ex Pauli 2. Thess. 2. & Jo-
hannis Apoc. c. 17. textibus probamus; Romam
Ethnicam non esse: 1. quia Roma Ethnica non est
templum Dei, 2. Stante Roma Ethnica nondum

I

venit

Georgij Fa-
bricij Roma
p. 25-33.

Thess. XXVI.

venit caput septimum, multò minus Rex octavus,
3. Roma Ethnica, licet fœdissimâ idololatriâ sca-
teret, tamen populis subjectis fecit liberam religio-
num suarum usquequâ, contenta, omnium populo-
rum Deos etiam Roma haberi, solo Christo excepto,
ut ex Tertulliano refert Eusebius. Sed Roma illa,
in qua sedet Antichristus, est meretrix magna, &
vino scortationis potat omnes gentes. Ergo non
est Roma Ethnica.

Deinde que Roma ita est meretrix, ut ta-
men retineat adhuc tabulas matrimoniales, &
sit templum DEI, queq; propter antegressam scortationem cum Antichristo Rege octavo, iusto Dei
iudicio, per reges pios & fideles est exurenda, illa
est sedes Antichristi. Roma Christiana, ab-
lato ^{re} nativ^o xvii seu rege septimo, est talis.
Ergo, &c.

Th. XXVII.

VI. Instrumentum monar-
chiæ Ecclesiastico-politi-
cæ Antichristi est bestia terre-
na, Apocal. 13, 11. quæ & Pseu-
dopro-

dopropheta dicitur, Apo-
cal. 19, 20.

Quemadmodum in Apocalypsi sæpe alias una res
diversis typis exprimitur, propter diversam ^{geni-}
ita quoq; gemina bestia, marina & terrena, unum
& eundem Antichristum, diverso respectu con-
sideratum, denotat. Quemadmodum Rupertus
rectè observavit: nec diffitetur etiam Bellarmi-
nus. Nam bestia marina est Antichristus, ra-
tione monarchie Ecclesiastico-politice: bestia ter-
rena est, ratione fraudis & seductionis, ob quam
etiam Pseudopropheta appellatur, ijsdèq; attributis
describitur, c. 19, 20. Adscensus bestie est è terrâ, in
quâ cecidit à Dracone dejecta è cælo, c. 12, v. 3. habi-
tus sunt cornua agni similia, sermo autè est draco-
nicus, quod proprium est Pseudopropheta, Matth.
7, 15, 1. Timoth. 4, 1. Adiones quoque sunt com-
munes. Nam bestie & Pseudopropheta tribui-
tur 1. efficientia signorum, Apocal. 13, v. 13.
c. 19, 20. cum hominum. Adonia & applausu,
2. Thessal. 2, 12. (Ἐδοξάσθητε) coram bestia, id est, in
gratiâ & honorè bestie, Apoc. 13, 12 2. seductio. 3. ob-
ligatio ad obedientiâ bestie marince præstandâ, cuius

I 2

certum

1. 8. in Apoc.
1. 3. de Pont.
Rom. c. 15.

certum characterem insignit. Præter quas additur ad huc Apoc. 13. officium bestie terrene, 1. quod potestatem prioris bestie faciat, v. 12. hoc est, expediat jus & omne id, quod potest marina bestia, 2. Honor bestie priori declaratus, dum jubet incolas terre, ut τὸ θεῖον, hoc est, bestie marine faciant imaginem, v. 14. hoc est, tribuant augustum titulum capitis Ecclesie, &c. & conferant satrapias mundanas, 3. Animatio illius imaginis per edicta & leges, quæ sunt anima potestatis atq; dominatus; & deniq; piorum, characterem Antichristianum repudiantium excommunicatio, v. 15. Quæ omnia in ipsa applicatione, quam τὸ θεῖον disputatio sequens tra-
stabit, copiosius deducuntur.

Ph. XXVIII

VII. Occasio hujus monarchiæ Ecclesiasticopoliticæ est Romæ Urbis dignitas secularis, & ablatio

τὸ θεῖον.

I. Cum enim Vrbs Roma supra omnes conspicua, & totius orbis urbium regina ac caput, & ἡ πόλις τῆς οὐμανίας haberetur, commodum fuit Satanae, in
hoc

hoc potissimum loco mysterium iniquitatis excole-
re, ut ἀξίωμα hoc, quod Roma in gubernatione poli-
tica obtineret, idem etiam Antichristus quoquo mo-
do obtineret, & sub umbra prefectura, prerogati-
vam aliquam mereretur, ut q̄ sic Ecclesiam Roma-
nam ὀπιουλω τῆς δεισιδουμοίας redderet. Hec est vic-
tus, hic thronus, & hac potestas bestie Antichristia-
nae data à dracone, id est, tributa propter antiquam
Romae, ab Imperatoribus Ethnicis ipsi conciliatam,
majestatem, & ut loquitur Chalcedonensis Syno-
dus, ἀφ' τοῦ βασιλεύειν τῷ πῶλιν ἐκείνῳ. Unde subsecuta
est adoratio draconis, id est, Antichristo propter
hanc Romae draconica seu veteris dignitatem con-
cessa πρεσβεΐα & primae sedis veneratio.

II. De altera autem occasione loquitur Paulus
2. Thessal. 2. 6. 7. Jam mysterium iniquitatis in ope-
re est; tantum qui tenet, ἀετι ἕως adhuc, vel nunc,
(ut Syrus reddit ad κατέχων referens,) è medio fiat:
alii ἀετι ἕως referunt ad sequentia, ἕως ἡρόμωρον, ver-
tentes; donec, &c. & putant esse ellipsin verbi
κατέχειν, adhuc semel in futuro tempore repetendi:
tantum ὁ κατέχων (κατέξει scilicet) usq; dum è medio
fiat. ὁ κατέχων autem est nullus alius, quam Impe-
rator Romae adhuc rerum potiens; cujus in illà im-
perium est τὸ κατέχων, quod Apoc. 17. 10. dicitur

septimum caput vel 7. Rex: & τὸ ῥῆμα, quod ibi tri-
buitur septimo capiti, opponitur c. 13. Apoc. v. 3.
quasi lethaliter vulnerari, & hic ἐν μέσσοις γυνεθῶν,
è medio tolli.

Quia verò κατέχων significat, non tantum im-
pedire, detinere, sed etiam possidere, & verum po-
tiri, 1. Cor. 11, 2. 1. Thessal. 5, 21. 1. Cor. 7, 30. ideo
Patres Imperatorem Romanum diversimodè putant
esse dictum τὸν κατέχοντα, & interpretantur, vel
eum qui imperat, ut Augustinus, vel τὸν κωλύοντα,
ut Chrysostomus, aut ἐμποδίζοντα, ut Oecumenius,
eum qui impedit, scilicet sessionem Antichristi, &
mysterium ex legis iniquitatis. Qui posteriores in-
terpretationis afferunt hanc rationem, quod Pau-
lus id, quod coram expressius Thessalonicensibus
dixerat, v. 5. in epistola συνεστιασμένως, rectè eloqui, &
εἰκότως ἀντιλεῖται, meritò verborum uti involucris so-
luerit, ne susciperet ἐπιτάγας ἐχθρῶν καὶ ἀνοήτων κινδύνων,
inimicitias supervacaneas & pericula inutilia. Si
enim, (ut addunt Græca scholia) Romani audivis-
sent, imperium dissolutum iri, & Paulum afflixis-
sent, & omnes fideles, tanquam Imperij Romani
expectantes interitum.

Subdit autem Apostolus: Et tunc (cum è medio
fiet & Romà privabitur Imperator Romanus,) re-
velabitur,

1. 20. de C.
D. c. 19.

velabitur, (apertè in suo dominatu conspicietur)
iniquus ille. Hic enim simul & occasio & termi-
nus notatur, quo vis Antichristi, comiteatu Ro-
mani imperij, ut loquitur Tertullianus, retarda-
ta, in nervum prorumpet. Ideò Paulus nominat
καὶ ἐν, 2. Thessal. 2, 6. quæ vox non significat tantum
quantitatem, ut χρόνος, sed & qualitatem temporis
ac commoditatem agendi, & respondet Hebræo
וְיָמַי signifianti tempus statutum & quasi condi-
ctum, 2. Sam. 20, 5. & periodicum: & voci Chal-
daica 𐤒𐤍 qua Ecclesiasta 3. v. 1. cuilibet rei certò de-
finitum tempus enunciat, & Dan. 7. v. 12. & 25. de
duratione monarchiarum & corniculi usurpatur,
ac Dan. 2. v. 21. ut & Dan. 7. v. 12 distinguitur à voce
𐤒𐤍 quemadmodum Actor. 1. v. 7. καὶ ἐν & χρόνος,
quarum hæc tempus simpliciter, illa articulum tem-
poris notat. Quapropter tempus illud Danielis
c. 12. 7. Johannes, non cum LXX. per χρόνον, sed per
καὶ ἐν reddit: nec non Josephus, commendans non
tantum futurorum visionem, sed & constitutio-
nem articuli futurorum eventuum: καὶ ἐν, inquit,
ἐν ἡμέραις, εἰς ὃν πάντα ἀποβήσεται.

II X. Licet Verò Româ abla-
tum sit imperium Roma-
num

Apolog. 316

l. 10. ἀρχαῖα
c. ult.

The. XXIX.

num, manet tamen alibi, & manebit nulla vi humana excindendum, usque ad finem mundi.

Ideoq; illud merito dicitur Augustum & invidiosissimū, Diligenter autem hoc fundamentum adstruendum est, contra adversantium impetus opinionum, quarum aliqua imperium Romanum, non nisi Romae adhuc reliquum esse dicunt, & occupari à Papa, qui nomine sit Pontifex: re ipsa verò Imperator Romanus: alij omnino sublatum esse volunt: alij deniq; durare quidem concedunt, non tamen ad finem usq; mundi duraturum.

Brigman.
Apoc. p. 395

Prima classi è diametro repugnat Paulus, qui dicit, τὸ κατὰ τὴν ἀβλατὸν ἰρι, & Johannes Apoc. c. 17, fatetur septimum seu ultimum regem, brevi tempore Romae mansurum.

Sleid. in orat. ad Carolum V. & lib. 3 de monarch. p. 479

Ad II. Classem pertinent ij, qui Imperium nostrum disputant non esse Romanum, sed duntaxat Germanicum. In quam sententiam inclinare quibusdam videtur Sleidanus, dum ait: Nihil de Imperio Romano præter titulum & nomen esse reliquum. Sed ipsum comparative loqui, & summam

*nam tantum Romani imperij attenuationem, non
autem omni modam abolitionem, intelligere, pa-
tet ex sequentibus, ubi dicit: in hoc ipso Romano
imperio finem habiturum hoc mundi curriculum,
nec ullum praeterea futurum, sed abolitis omni-
bus mundi principatibus, venturum esse perpetu-
um illud regnum, cujus autor & dux erit Chri-
stus. Inter omnes autem iniquos Imperij aestimato-
nes, antesignanus est Bodinus, qui & majestatem
Caesaream deprimat, & sacra illa Electorum nomina
& officia admodum protervè traducit: eiq; suffra-
gatur Maldonatus Jesuita, & caecos insanosq;
clamat, qui Romanum Imperium superesse di-
cant.*

*Opponimus autem ipsi vaticinium Danielis, de
quarti regni duratione, & petimus, tale regnum ali-
bi, quam apud Germanicam Nationem, monstrari.
Sic verò argumentamur: Aut nulla, aut aliqua na-
tio habet adhuc imperij Romani ἀξίωμα. Prius di-
cinequit, ob praefinitam à Daniele periodum mo-
narchiae quartae ad finem usq; mundi. Ergo aliqua.
Illa vero erit, aut Turcica, aut Italica, aut Gallica-
na, aut Hispana, vel alia quaequam, aut Germanica.
Sed nec Turcica habet, quia Turca tantum tria cornua
avulsit ab Imperio, Dan. 7. nec Italica, quia illa ma-*

K

gnam

pag. 475.

Bodin. in
method.
histor. c. 7.

Mald. in
c. 2. Dan.

gnam partem jurisdictioni Papali subjecta est: quoad reliquos autem principatus, Italia, Gallia, Hispania, aliaq; regna sunt singula cornua ab Imperio avulsa, & peculiare jus majestatis obtinent.

Quod verò penes Germanicam nationem, & non penes alias, sit ultima monarchiæ imperium, ulterius confirmamus ex definitione Monarchiæ sacre. Illa enim est imperium in mûdo summum, à Daniele prænunciatum, quod DEUS in primis autoritate instruxit, & dignitate ornavit, ut præ cæteris respiciatur, & Ecclesiæ hospitium præbeat. Cujus definitionis membra ex Danielis, de prima monarchia c. 2, 37. & c. 4, 19. de secunda c. 8, 4. de tertia c. 2, 39. & c. 8, 5. de quarta c. 2, 40. & Lucæ 2, 1. verbis atq; attributis ibidem positis rectè eruit Theodoretus, in-
quiens: Per hæc metalla, maxima latissimeq; potentia regna declarat (Daniel) quæ cum sibi deinceps successissent, maximam orbis terrarum partem obtinere. Alia enim regna viguisse, & in præsentivigere perspicuum est: non tamen omnibus aut pluribus, sed uni, aut duabus saltem nationibus imperantia licet videre. Geminum huic est Orosii judicium: Si regna diversa à DEO sunt: quanto æquius regnum aliquod maximum, cui reliquorum regnorum potestas universa subjicitur: quale à principio fuit Babylonicum. Jam

si. nibol
. bodiam
et. a. adfin

ni. blald
all. C. 2. 2

Theodoret.
in c. 2.
Dan.

Orosius
lib. 2. c. 1.
historiar.
adversus
paganos.

Jam difficiamus, an ullum regnum sit, cui magis competat hac Monarchia sacra Natura, quàm sacro Romano Imperio Germanica Nationis. Licet enim illud gradibus potentie, & amplitudinis spatii multum differat à veteri Romanorum Imperio: tamen essentia Monarchica adhuc superstes est.

Apparet hoc 1. ex eminentia Imperatoris nostri, quem omnes Christiani Reges agnoscunt se superiores, ut meritò ille dicatur, Christiani orbis caput, & ut Comitiorum decretum anno 1530. habet, das Oberhaupt / vnd ein oberster Voigt der Christenheit. Quinimò Christiani nominis hostis Turca hanc eminentiam Imperatori non invidet, dum non tantum legatis ejus primum omnium locum, & quidem sedendo perorandi copiam, aliis denegatam, concedit, sed literis etiam hunc titulum tribuit: In fide Jesu Nazareni inter Christianos principes Christianorum summo.

2. Ex potentia. Quamvis enim valde attenuatum sit Imperium: tamè quia planta pedis est ferrea, juxta Danielem, firmamentum ejus oportet ut maneat, neq. prorsus confringi poterit: Licet enim, ut Sleidani verbis utamur, multi, ut Papa & Turcæ, sæpe conati sint evertere hanc Imperii possessionem, & magna etiam perfecerint, ac majora sibi

Leunclav.
in sup-
plem.
Annal.
Osman.

Sleid. lib. 3.
de Monar.
p. 482.

fortasse polliceantur: tamē non conflabunt ejus-
modi molem, quæ cum Romana potentia con-
ferri possit, nec seminarium imperij, quod reli-
quum est, licet aridum & flaccidum, evertent.
Sed reliquæ, nomen atq; dignitas durabunt,
donec Christus adventu suo rebus humanis fi-
nem imponet. *Porro & hæc est prerogativa poten-
tiæ non minima, quâ reges alios superat, dum aliis
majestatem non habentibus, regiam dignitatem con-
ferre potest. Quemadmodum † Fridericus I. Petrum
Ducē Dania: * Fridericus Barbarossa Ducē Bohemia:
† Otto III. Boleslaū Ducem Polonia in regē creavit.*

Nec minus Imperii autoritatem auget Se-
ptemvirū illius dignitas, quorum tanta est sub-
limitas, ut regia quoq; eminentiæ gradum attingāt,
& propterea reges, non subjectionis, sed equalita-
tis indice formula compellent: *Caritas vestra, Ewer
Liebe/ vnd nicht Ewer Gnaden. Quare Imperium
Germanicæ nationis est Monarchia sacra, ut verè
cecinerit Poëta: — Nullum caput ista super se
Adspicit, excepto cælorum rege, potestas.*

*Quod verò sit Romana Monarchia, jam evici-
mus, Romana enim debet esse ultima ad finem usq;
mundi. Monstrant item Comitia, in quibus ve-
teris Imperii majestas relucet: docet in signe Romani
Impe-*

Bodin. lib.
x. de Repb.
c. 9. p. 227.
† Trithe-
mius c. 17.
* Ex Aven-
tino Sleid.
lib. 3. Mo-
narch.
† Cromer.
lib. 3. hist.
Polon.

Lutherus
in Collo-
quiis men-
salib. c. 38.
Gunth.
Ligur. lib.
6.

Imperii aquila, & comprobatur transactio Nicepho-
riac Caroli Magni, quâ ita restitutum est occiden-
tale imperium, ut illud solum diceretur Romanum,
orientale autem, non Romanum, sed Græcorum re-
gnum, vocaretur.

Contrariæ Bodini rationes partim sunt apa-
tetica, quibus textus Danielis pervertit; partim
alienæ atq; ex principiis Politicis allatæ, quibus con-
fundit Monarchiam sacram, & Monarchiam poli-
ticorum; partim deniq; Logicæ, quæ dicitur in Quæstis,
ut Galenus nominat, hallucinatrices naturas forte
movere queant, eum autem, qui fundamentis Da-
nielis innititur, non perculserint.

Quantilla enim hæc sunt à loco, debilitatione, &
comparatione Imperii cum aliis regnis, petita argu-
menta? Nam 1. Resp. non est in parietibus, sed ubi-
cunq; majestas est & politia, quemadmodum olim
Vejis fuit Roma, auspiciis Camilli. Alioquin in
Constantino Magno, qui extra Italiam Constantino-
poli sedem habuit, Imperium defuisset. Deinde non se-
quitur: Imperium Romanum debilitatum est, &
partes quasdam integrales amisit. Ergò non est am-
plius imperium Romanum. Potest enim res mutila-
ta quoq; suam retinere essentiam, & in eâ parte, quæ
restat, perdurare imperium. Ita Romana Monar-
chia

Ptolomæ.
lib. 3. c. 8.

chia non fuit, quamdiu Ægyptus, ultima Græca Monarchia pars, majestatem retinuit: ita & deficientibus decem tribubus Israelis, nihilominus sceptrum Judaicum mansit. Debilitationem verò Monarchia quarta ipse Daniel prædixit, digitos in pedibus bestia quarta ostendens partim ex ferro, partim ex luto, ne quis infirmitate luti permotus, de hujus vaticinijs veritate dubitaret.

Unde tertia quoq; rationis, à comparatis petita imbecillitas apparet; Quamvis enim Romanorum Resp. jam ante debellatâ Ægyptum esset amplior & potentior, nondum tamen fuit quarta Monarchia. Quid? quod ea regna, quæ Bodinus comparat cum Germanicæ nationis imperio, vel ad illud ipsum imperium aliquâ sui parte pertineant, quemadmodum Sabaudus in sua provincia, & Hispanus in universa Insubria & Hetruria, aliq; in Lombardici imperii certis territoriis se peculiare Romani imperij vicarios esse fatentur, & hoc ipso se ejusdem subditos esse concedunt: vel tametsi regionum longitudine exæquare, aut etiam superare videantur Germaniam, longè tamen disitas regiones difficulter possident, ut Hispani: vel deniq; terras solitudinibus vastas & magnam partem incultas, vel excursionibus magis; quam constitutione certi imperij dilatatas, & cum

Bodin. lib.
1. de Rep.
c. 8. p. 199.

Et cum Germaniâ nostrâ nequaquam comparandas,
obtinent, ut Arabes & Tartari. Neq; ea sunt angu-
stie imperij bodierni, ut nullam veteris Romani Im-
perij partem, præter Noricam & Vindeliciam, occu-
pet, quemadmodû vult Bodinus. Habet enim gentes
Septêtrioni objectas, nec in regno Lombardico, quod
antehac altera imperij pars fuit, à Teutonico impe-
rio distincta, renunciauit juribus suis & dominiis,
ut Gallia Veteris partes, & Belgicas provincias,
que ab imperio recognoscuntur, taceamus. Nequa-
quam ergo in Ecclesia hac procacitas atq; impietas
in sacrum imperium est toleranda, Christiano indi-
gna, qui, quemadmodum rectè Tertullianus ait,
salvum vult totum imperium Romanum, quo-
usq; seculum stabit, tam diu enim stabit.

Tertium deniq; opinionem asserit Bellarminus,
qui concedit quidem, imperium Romanum adhuc du-
rare, & esse penes Germanicam nationem, sed tamen
ante finem mundi totalem ejus everisionem secutu-
ram, ut ne vestigium ullum quidem sit reliquum, &
hoc signum fore Anticristi, statuit.

Verum reclamât Dan, c. 2, 34. 45. & c. 7, 13, 26.
ubi monarchie quartæ & corniculi interitum cum
mundi fine conjungit. Quamvis & hoc concedamus,
illa dicta etiam primum Cbristi adventum inclu-
dere.

Tertullian.
lib. ad Sca-
pulam.

dere, Ideoq; illi Interpretes, qui tantum ad Christi in carne adventum accommodant, & judicium, contritioni regnorum connexum, de particulari iudicio, quod in hostes Ecclesie Christus exercet, & fatali everfione imperiorum exponunt, eò quod in ultimo adventu Christus non demum veniat ad Patrem, & accipiat dominatum in omnes, aut habiturus sit hostes regnum suum oppugnantes: partem duntaxat Vaticinij hujus respiciunt, & conjungunt distincta membra. Nam & persona Regis Christi, & status ejus geminus, & δύο πλέσματα designantur; id quod magis apparere potest ex parallelâ collatione.

CAPUT II. v. 34.

I. Rex est Christus, qui dicitur lapis, propter virtutem atq; durationem æternam, cui innititur regni sui structura.

II. Sequitur ejus *nativitas* secundum humanam naturam: Qui non (est) in manibus (factus) id est, sine virili operâ natus; unde Christi corpus dicitur templum ἀ χειροποιήσῃ, Marc. 14. 58. & σκητὴ ἐ χειροποιήσῃ, Hebr. 9. 11. tabernaculum non manibus factū. & quemadmodum ex Esai. 51. 1. Augustinus & Theodoretus ostendunt excindi ex cavernâ, esse, gigni à patre. Atq; huic quidem sensui responderet phrasis, quâ dicitur, quasi filius hominū, c. 7. ut significetur similitudo, non accidentaria & assumptitia ad tempus, qualis fuit similitudo in pauperie, in somno, cibo capiendo, & aliis rebus ad exinanitionis statum pertinentibus; sed essentialis & ομοσταία, quemadmodum Hebr. 2. 14. Christus dicitur carnis & sanguinis puerorum factus particeps, καὶ ἐγενήθη ὡς, consimiliter, &c.

CAP. VII.

Hiac c. 7. 13. Filius hominis.

Ad hoc membrum referunt Patres & sequentia verba, de excisione, quam de generatione, & montem de regno Judaico accipiunt, ut excisus ex monte, sit genitus ex stirpe regni Judæorum, quemadmodum ex Esai. 51. 1. Augustinus & Theodoretus ostendunt. Excindi ex cavernâ, esse, gigni à patre. Atq; huic quidem sensui responderet phrasis, quâ dicitur, quasi filius hominū, c. 7. ut significetur similitudo, non accidentaria & assumptitia ad tempus, qualis fuit similitudo in pauperie, in somno, cibo capiendo, & aliis rebus ad exinanitionis statum pertinentibus; sed essentialis & ομοσταία, quemadmodum Hebr. 2. 14. Christus dicitur carnis & sanguinis puerorum factus particeps, καὶ ἐγενήθη ὡς, consimiliter, &c. & Apoc. 13.

& Apoc. 1, 13. c. 4, 15. similis filio hominis. Veruntamen non est radix eadem Esai. 51. quæ hoc loco, & abscissionem opponi exaltationi, luculentè declarat dictum Christi Job. 3, 13. quod quasi est commentarius verborum horum.

III. *Status exinanitionis. Est abscissus* c. 7, 13. Quasi filius hominis, id est, ut d' monte, v. 45. Mons enim phrasi scripturæ, significat potentiam & sublimitatem, regnum atq; imperium; sicut Jerem. 51, 25. Babylon licet in loco plano sita, vocatur mons, quem Deus velit devolvere de petris. Cum ergo esset in monte & excelitate majestatis divinæ Christus, quam ratione humana natura, in ipsa unione acceperat, non tamen illam statim usurpavit, sed descendit de cælo, Job. 3, 13. & abscissus est de monte. *Abscissio* autem ista, quæ Christo secundum humanam naturam tribuitur, includit duos quasi terminos, à quo, & ad quem. *A quo revinimus*, est mons majestatis divinæ. Quia enim illum in statu exinanitionis pleno usu non exeruit Christus, ideo hoc loco dicitur abscissus à monte, quemadmodum per eam simili metaphora Paulus tribuit Christo κένωσιν, exinanitionem formæ DEI, philipp. 2, 7. *Psalmus* 8, 8. ἐλάττωσιν & defectum DEI: *Psal.* 22, 1. desertionem DEI vocat. Hinc derivata est mellitissima Theodoretii vox, à Chrysostomo mutuata: ἡ θεότης νῦν κενώσιν ἐρήμην καὶ γυμνὴν ἀφίησι ταῖς οἰκείαις ἐνεργείαις, Divinitas Verbi assumit humanam naturam tempore exinanitionis aliquando desolatam & nudam divinâ operatione reliquit, ut ostensione infirmitatis comprobaret, &c.

Terminus ad quem abscissionis, est passio cruciatuum profundissimorum; quemadmodum vox hæc, de impiorum tormentis in inferno usurpatur, *Psal.* 88, 6. Quorum non recordaris amplius, quia ipsi de manu tuâ abscissi sunt. LXX. verterunt ἀπώθισαν. Hinc Christus ipse eadem voce, passionem suam eloquitur *Psal.* 31, 22. Ego dixeram in consternatione meâ; abscissus sum. LXX. ἀπὲρριμμαι; à conspectu oculorum tuorum. Idem deniq; vocabulum Esaias de morte Christi usurpat, c. 53, 8. Abscissus est, LXX. αἴρεται è terra viventium. Atq; hoc ipsum olim denotavit terra illa [] separationis sive solitudinis, in quam hircus δόπο πομπᾶος super se ferebat omnes iniquitates, *Levit.* 16, 22.

IV. *Memoratur exaltatio*, v. 35. *Latius factus est mons magnus*, id est, excelsior cælis factus, *Hebr.* 7, 26. ὑπερὲν ὧν πάσης ἀρχῆς, longè supra omne imperium, potestatem, poten-

Ibid. 1. Ecce filio hominis similis veniebat in nubibus cæli, id est, ascendebat à nube susceptus, & προεβόρευος, proficiscens in cælum, *Actor.* 1, 12. vadens ad patrem, *Job.* 13, 1, 2. c. 20, 17.

Theod.
Dialog. 3.

tiam & dominium, & omne nomen, quod nominatur, non solum in hoc, sed etiam futuro seculo, *Ephes. 1, 21.* altissimus præ regibus terræ, *Psal. 89, 28.* omnia pedibus subiecta suis habens, *Psal. 8, 8.* implevit totam terram præsentia dominioꝝ; suo, *Jerem. 2, 24.* *Psal. 110, 2.* *Esaï. 11, 9.* *Ephes. 4, 10.* Hoc scilicet est regnum, quod Daniel postea, in interpretatione somnii prænunciat, à Deo cæli suscitatum iri, & hujus possessionis initium adjicit: *In diebus regnorum illorum*, id est, dum regnum Romanum, cæteras monarchias præsupponens, durabit, quod sub *Augusto* factum esse, *Lucas, c. 2.* testatur. Regnum, inquam, quod in secula non destruetur: & *Ps. 44.* stabit in secula.

V. Deniq̃, ὅπου λέσμενα ταῦτα hujus Regis etiam subjiuntur: *Contritio & consumptio omnium monarchiarum in Romanâ*, quia hæc Macedonicam, Macedonica Persicam, Persica Babylonicam comminuit: ideo *Ps. 45.* dixit: Lapidem comminuere ferrum, æs, lutum, argentum & aurum.

2. Ps. 44. Et regnum ipsum populo alieno non relinquetur, nimirum quia à sanctis possidebitur.

divisim hæc esse accipienda, & quidem in carnem tribui; posteriora autem ad secundum adventum pertinere; cujus propria

I. Venit usq̃ ad antiquum dierum, id est, non in thronum aliquem inferioriorem, sed in medium thronum DEI, *Apoc. 5, 6.* superexaltatus est, & sedens ad dexterâ throni majestatis, *Hebr. 8, 1.* in conspectu ejus se sitit, præsentando suum mericem, & intercedendo pro genere humano.

III. Ibi pater dedit ei potestatem, & honorem & regnum: & omnes populi, tribus & linguæ ipsi servient, potestas ejus potestas æterna, quæ non aufertur, & regnum ejus, quod non corrumpetur. *Ps. 14.*

C. 7, 11. vocatur *1. conciso* bestia, & perditio corporis ejus, & traditio in ignis incendium, id est, totalis abolitio, cum tota hæc mundi machina igne conflabit.

Postea *Ps. 26.* etiam corniculi profligatio & perditio finalis additur.

III. Judicium, quod antiquus dierum, id est, æternus Pater, in Filio exercet, *Actor. 17, 31. 2. Cor. 5, 10.* cui dedit iudicium, eò quod Filius hominis est, *Job. 5, 27.* inq̃; illo iudicio assessores & suffragatores habet sanctos *Ps. 22, 27.* *Matth. 19, 28.* Ubi itidem fit thronorum mentio, qui *vers. 9. c. 7.* Daniel. descriptioni iudicii extremi inferuntur, hoc est, dignitatis & gloriæ, in quâ sancti sunt apparituri, *Matth. 25, 31. 1. Cor. 6, 2. 3.*

III. Assumptio sanctorum in cohereditatem regni æterni, Ps. 27. Ita apparet, priora membra rectè adventui Christi ad secundum adventum pertinere; cujus propria

propria sunt, perditio hujus mundi per ignem, abolitio omnis status mundani, judicium universale, & piorum in regnum aeternum introductio.

Egregie hoc de lapide abscisso *Theodoretus* illustrat: *Si Domini pristinus ortus Romanorum haud evertit imperium, relinquetur sanè, ut secundum illius intelligamus adventum. Nam lapis, qui prius excisus est sine manibus, quiq; evasit in montem magnum, & orbem terrarum cooperuit, hic in secundo adventu percutiet imaginem per pedes scitiles, hoc est, in ipso sine ferrei regni, quod jam factum fuerit imbecille, adveniet, & omnia regna demoliturus cuidam tradet oblivioni, sempiternumq; suum regnum dignis communicabit.*

Veruntamen hæc principia in ipsâ applicatione, quam sequens disputatio tractabit, clariora erunt.

Nunc pedem figimus, & miseram Ecclesiæ Christi faciem contuentes, imo pectore ingemiscimus, ex Psal. 102. 14. Ecce Domine, surge & miserere Sionis, quia tempus requirit, ut sis ei propitius: jam enim revoluta est pe-

riodus. AMEN.

F I N I S.

Lipsiæ,

Impensis Hæredum Thomæ Schüreri.

∞ 10. C. XIX.

Th 2151

ULB Halle 3
004 357 221

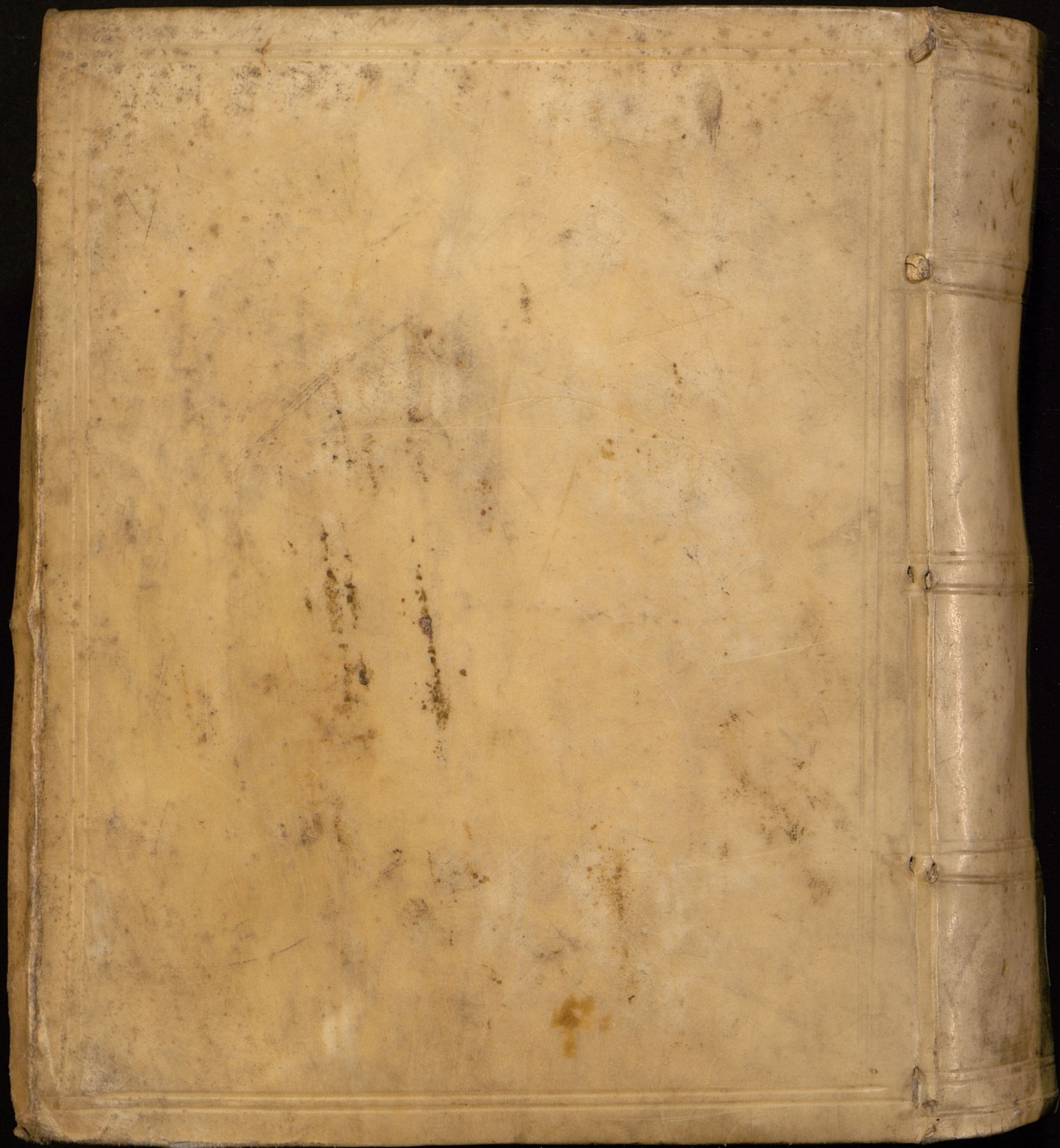

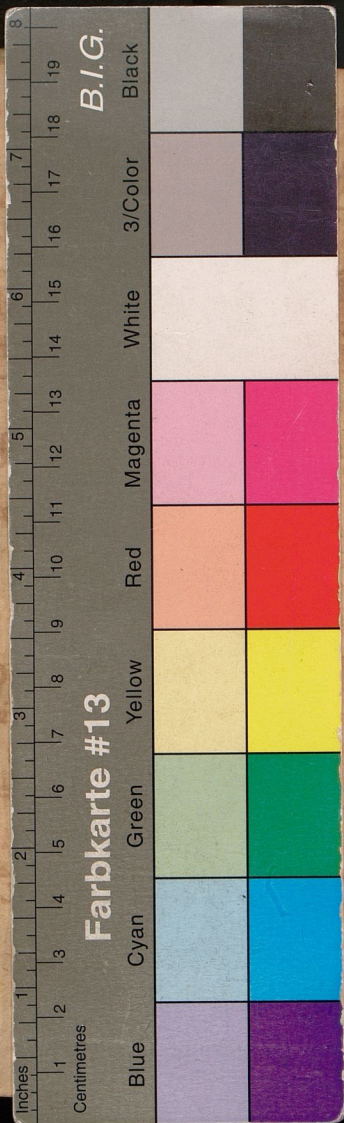
A white rectangular library label with a barcode and identification numbers.

f
6

VD 17

De
APOSTASIA
ROMANO-PAPISTI-
CÆ ECCLESIAE
DISPUTATIO II.

Continens

περυφώσεως & principia demonstrandæ con-
clusionis hujus:

Romano-Papisticam Ecclesiam esse Anti-
Christianam.

Ad diem 3. Septembr.

Proposita.

Ab

Heinrico Höpffnero SS. Th.

D. & Profess. Publico.

RESPONDENTE

M. Hieronymo Reckleben Lips.

Lipsiæ,

Excudebat FRIDERICUS LANCKISCH.

57

